

KIDS
CASA

Pedagogisch beleidsplan

Kidscasa Kinderopvang
Januari 2026

Kidscasa Kinderopvang

KOVA

2. Uitvoering dienstverlening

2.1 Pedagogisch beleidsplan

26-1-2026

kidscasa.nl

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
1. Inleiding	5
2. Pedagogische visie van Kidscasa Kinderopvang	5
3. De opvoedingsdoelen	5
4. Pedagogische inzet	5
5. Het pedagogisch handelen	6
6. De vier opvoedingsdoelen en pedagogische middelen	6
6.1 Doel 1: Het bieden van emotionele veiligheid en geborgenheid	6
6.1.1 Pedagogische inzet: interactie tussen pedagogisch professional en kind	7
6.1.2 Pedagogische inzet: de groep en het groepsproces	7
6.1.3 Pedagogische inzet: de binnen- en buitenruimte	8
6.1.4 Pedagogische inzet: de activiteiten	8
6.1.5 Pedagogische inzet: de materialen	9
6.2 Doel 2: Het bevorderen van persoonlijke competentie	9
6.2.1 Pedagogische inzet: interactie tussen pedagogisch professional en kind	9
6.2.2 Pedagogische inzet: de groep en het groepsproces	10
6.2.3 Pedagogische inzet: de binnen- en buitenruimte	10
6.2.4 Pedagogische inzet: de activiteiten	10
6.2.5 Pedagogische inzet: de materialen	11
6.3 Doel 3: Het bevorderen van sociale competentie	11
6.3.1 Pedagogische inzet: interactie tussen pedagogisch professional en kind	11
6.3.2 Pedagogische inzet: de groep en het groepsproces	12
6.3.3 Pedagogische inzet: de binnen- en buitenruimte	12
6.3.4 Pedagogische inzet: de activiteiten	12
6.3.5 Pedagogische inzet: de materialen	12
6.4 Doel 4: Het eigen maken van normen, waarden en cultuur	13
6.4.1 Pedagogische inzet: interactie tussen pedagogisch professional en kind	13
6.4.2 Pedagogische inzet: de groep en het groepsproces	13
6.4.3 Pedagogische inzet: de binnen- en buitenruimte	13
6.4.4 Pedagogische inzet: de activiteiten	14
6.4.5 Pedagogische inzet: de materialen	14
7. Signaleren van bijzonderheden in de ontwikkeling	14
8. Het pedagogisch handelen	16
8.1 VVE methode	17
8.1.1 Hoe werkt Piramide?	17
8.2 Doenkids	18
8.3 Scholing en werkbegeleiding	18

9.	Groepsgrootte en beroepskrachtkind ratio (BKR)	19
9.1	Groepsgrootte en BKR op het kinderdagverblijf	19
9.2	Groepsgrootte en BKR op de buitenschoolse opvang	19
9.3	Extra opvang in een andere dan de vaste basis- of stamgroep	20
9.4	Vaste gezichtencriterium	20
9.5	Overige medewerkers	20
9.6	Achterwacht	21
10.	Informatie over het kind	21
10.1	Informatie op individueel niveau over het kind	21
10.1.1	Structurele oudercontacten	21
10.2	Informatie op locatieniveau: KDV of BSO	22
10.3	Informatie op organisatieniveau	22
10.4	Informatie van ouders	22
11.	De samenwerking met basisscholen & BSO	22
12.	Klachtenregeling	23
	Bijlage 1 Beleid VVE locaties	24
1.	Visie op voorschoolse educatie	24
1.1	Piramide	24
1.2	Kindvolgsysteem en handeling	25
2.	Ontwikkelingsstimulering op VVE locaties	25
2.1	Motorische ontwikkeling	25
2.2	Cognitieve ontwikkeling	25
2.3	Taalontwikkeling	26
2.4	Sociaal-emotionele ontwikkeling	27
2.5	Rekenen	27
3.	Ontwikkeling en aanbod op VVE locaties	27
4.	Ouderbetrokkenheid op VVE locaties	28
5.	Ruimte en materiaal op VVE locaties	29
6.	Aansluiting en overgang VVE locaties	30
7.	Continue proces	30
8.	VVE plus groep, algemene beschrijving nieuwe vorm	30
8.6	Pedagogisch professionals en ondersteuning	33
	Team Toegang	33
	Bijlage 2 Beleid inzet pedagogisch beleidsmedewerker/ pedagogisch coach 2026	35
	Pedagogisch beleidsmedewerkers	35
	Pedagogisch coaches	35
	Verdeling van de uren over de locaties	36
	Pedagogisch coachplan	37

Kidscasa Kinderopvang calamiteitenrooster	38
Calamiteiten tijdens openingstijden	38
Algemene nummers	38
Bij spoed	38
Calamiteitennummer buiten openingstijden.....	38

1. Inleiding

Dit pedagogisch beleidsplan beschrijft onze pedagogische missie en visie en is het uitgangspunt voor onze werkwijze in de kinderdagverblijven, de peuterspeelgroepen en de buitenschoolse opvang. De pedagogische visie is het uitgangspunt voor ons pedagogisch beleid.

2. Pedagogische visie van Kidscasa Kinderopvang

Onze visie op opvoeding en ontwikkeling vormt de basis van de dagelijkse omgang met de kinderen en wordt gekenmerkt door de volgende aspecten:

- respect - we werken vanuit de basisgedachte dat ieder kind uniek is
- ieder kind is van nature een sociaal wezen en gericht op het ontdekken van de wereld om zich heen
- ieder kind heeft behoefte aan veiligheid, structuur, ritme en continuïteit
- ieder kind is gericht op zelfstandigheid en zelfredzaamheid

Kinderen kunnen zich ontwikkelen vanuit een veilige en vertrouwde omgeving. Alhoewel ieder kind algemene fasen doorloopt, doet ieder kind dit in zijn eigen tempo en op zijn eigen wijze. Door de kennis die de pedagogisch professionals bezitten over de ontwikkeling van kinderen kunnen we de kinderen begeleiden in de fase waarin zij zich bevinden. We bieden kinderen hiervoor de ruimte en de mogelijkheden. We leren de kinderen om hun eigen keuzes te maken, kritisch na te denken en creatief oplossingen te bedenken. In groepsopvang leren kinderen rekening te houden met anderen, verschillen tussen elkaar te accepteren en voor zichzelf op te komen.

3. De opvoedingsdoelen

In de Wet Kinderopvang worden de vier pedagogische basisdoelen, geformuleerd door Marianne Riksen-Walraven in 2000, aangegeven als kader waarin het pedagogisch beleid beschreven moet worden. Deze pedagogische doelen hebben een bepaalde volgorde omdat er een ontwikkeling in zit.

1. Het bieden van een gevoel van fysieke en emotionele veiligheid en geborgenheid
2. Het bevorderen van persoonlijke competentie
3. Het bevorderen van sociale competentie
4. Het eigen maken van waarden, normen en cultuur

4. Pedagogische inzet

Per doelstelling worden bij Kidscasa 5 soorten pedagogische middelen ingezet.

1. De interactie tussen pedagogisch professional- kind
2. De groep en het groepsproces
3. De binnen- en buitenruimte

4. De activiteiten die het kind kan doen of ondernemen
5. De spelmaterialen

Vijf soorten pedagogische inzet	Vier opvoedingsdoelen				
	Veiligheid & geborgenheid	Persoonlijke competentie	Sociale competentie	Normen en waarden	
Interactie PM-kind	Kinderen rustig laten wennen	Kinderen stimuleren en ondersteunen	Voorbeeldgedrag laten zien	Uitleggen van spelregels	
Groep en groepsproces	Rituelen/ dagritme	Kinderen van elkaar laten leren	Kinderen leren delen, op hun beurt wachten	Kinderen leren zich aan de spelregels te houden	
De binnen- en buitenruimte	Herkenbaar ingerichte ruimtes	Kinderen leren hun leefwereld te vergroten	Kinderen stimuleren om contact te zoeken of juist een stil plekje te vinden	Kinderen leren netjes met de binnen- en buitenruimte om te gaan	
De activiteiten	Uitleggen wat we gaan doen	Leren om een lastige situatie zelf op te lossen	Kinderen leren samen activiteiten te plannen	Op je beurt wachten	
Spelmateriaal	Spelmateriaal afstemmen op ontwikkelingsfase	Aandacht voor alle competenties	Kinderen stimuleren tot samenspel	Leren spelmateriaal op de juiste wijze te gebruiken	

Voorbeeldschema pedagogisch handelen en pedagogische middelen

5. Het pedagogisch handelen

De vier opvoedingsdoelen vormen in combinatie met de vijf soorten pedagogische inzet de basis voor ons pedagogisch beleidsplan. In het volgende hoofdstuk wordt per doel beschreven hoe wij dit realiseren in de praktijk.

6. De vier opvoedingsdoelen en pedagogische middelen

6.1 Doel 1: Het bieden van emotionele veiligheid en geborgenheid

Emotionele veiligheid is de belangrijkste en meest basale doelstelling. We bieden een veilige basis, een 'thuis' waar kinderen zich kunnen ontspannen en zichzelf kunnen zijn. Dit gebeurt alleen als ze zich in een vertrouwde en veilige omgeving bevinden. Daarom begeleiden wij hen in het leren herkennen van het ritme van de dag, in het leren kennen van andere kinderen, het samen spelen, slapen en eten. Voor heel jonge kinderen zorgen we voor herhaling en herkenbaarheid in het dagritme met afwisseling van rust en actie, stilte en geluid, alleen en samen zodat kinderen de tijd krijgen om hun opgedane ervaringen te verwerken. In een fysiek veilige omgeving met goede verzorging en gezonde voeding.

6.1.1 Pedagogische inzet: interactie tussen pedagogisch professional en kind

- Voorafgaand aan een plaatsing wordt er eerst een intakegesprek met de ouders ingepland en worden wenaafspraken op de groep gemaakt. Na ongeveer 6-8 weken voeren we weer een gesprek met de ouders om de eerste weken te evalueren.
- Op de eerste wendag begroet de pedagogisch professional ouder en kind gericht, stellen hen op hun gemak en nemen de baby over van de ouder. We nemen met ieder kind samen afscheid. Goede communicatie vinden we belangrijk, zeker bij de wenperiode want vertrouwen moet groeien. Communicatie en interactie tussen de pedagogisch professional en het kind vindt op alle momenten van de dag plaats. We houden het kindje dicht bij ons. We leggen uit wie de andere kinderen in de groep zijn, wat er gaat gebeuren in de groep en zorgen voor een rustige en ontspannen sfeer. We spelen mee, houden het kind zo nodig op schoot en maken de groep veilig en herkenbaar.
- We zorgen voor een ontspannen en open sfeer. Met de weg van de geleidelijkheid worden, in samenspraak met ouders, schema's van thuis aangepast aan het groepsritme, zoals het voedingsschema.
- Geleidelijk laten we de kinderen meer los; ze gaan de ruimte ontdekken op zoek naar een speelhoekje, ze kijken en luisteren naar andere kinderen. We leren de kinderen participeren door middel van spel en vaste rituelen. Hierdoor gaan kinderen zich op hun gemak voelen; ze spelen en ontdekken en laten zien of horen of ze iets leuk vinden of niet.
- Tijdens het wenproces krijgt het ophaalmoment extra aandacht. We vertellen hoe de dag is gegaan en tot de leeftijd van 1 jaar is dit ook terug te lezen in het digitale kindschriftje. We nemen bewust afscheid van ouder en kind als ze weer naar huis gaan.
- De overgang naar een andere groep of van het kinderdagverblijf naar de BSO wordt zorgvuldig begeleid. De pedagogisch professionals bereiden de kinderen hierop voor door bijvoorbeeld wenmomenten op de nieuwe groep in te plannen.
- De pedagogisch professional gaat met het kind (of een groepje kinderen) mee en blijft bij hen. De kinderen krijgen de tijd en ruimte om op hun eigen manier te wennen. De pedagogisch professionals wisselen de benodigde informatie over het kind uit zodat het kind direct bejegend kan worden zoals bij hem past.
- We stimuleren het herkennen van elkaar, spelen met elkaar, hechten aan elkaar en aan de pedagogisch professionals.
- In de omgang met kinderen reageren we vanuit een respectvolle, positieve grondhouding.

In de praktijk:

Anne (2 jaar) komt voor de tweede keer naar kinderdagverblijf Dinges. De moeder van Anne drinkt eerst een kopje koffie op de groep met pedagogisch professional Mirjam en maakt samen met Anne een puzzel. Daarna neemt moeder duidelijk afscheid en gaat naar haar werk. Anne moet erg huilen en wil niet getroost worden door Mirjam. Mirjam benoemt dat ze ziet dat Anne boos is en verdrietig en geeft haar even de tijd. Na een tijdje gaat Anne toch bij Mirjam op schoot zitten en samen kijken ze naar de andere spelende kinderen. Mirjam benoemt welke kinderen er zijn en wat ze doen. Na een poosje gaat Anne van Mirjam haar schoot af om zelf te spelen maar zoekt veel oogcontact met Mirjam. Twee dagen later komt Anne weer en bij het afscheid nemen is Anne weer verdrietig maar nu kruipt ze gelijk bij Mirjam op schoot om even rustig de andere kinderen te observeren voordat ze zelf gaat spelen. De week erop is Anne niet meer verdrietig bij het afscheid en zwaait ze samen met Mirjam haar moeder uit en gaat gelijk spelen. Vanaf dat moment voelt Anne zich veilig en kan ze ontspannen.

6.1.2 Pedagogische inzet: de groep en het groepsproces

- Kinderen zijn blij als ze elkaar weer zien, ze bouwen vriendschappen op, ze leren verbinding aan te gaan met andere volwassenen en leren in kleine stapjes kennismaken met een wereld die groter is dan die van hun gezin en familie.
- De pedagogisch professional zorgt ervoor dat kinderen zich thuis voelen in de groep door de onderlinge betrokkenheid te bevorderen. Ze gebruikt een vast dagritme en rituelen met herkenbare spelactiviteiten.

- Kinderen leren het meeste van en met elkaar. Ze kunnen soms minutenlang naar het spel van andere kinderen kijken om te begrijpen wat er gebeurt. Ze leren door te imiteren. Door het andere kind na te doen laat een kind merken dat hij de ander begrijpt.
- Jonge kinderen moeten nog leren hoe de wereld in elkaar zit. Daarom hebben ze een combinatie nodig van een voorspelbare omgeving én ruimte om te ontdekken. Herhalingen maken de wereld begrijpelijk en veilig. Deze 'scriptkennis' (weten wat de vaste volgorde van gebeurtenissen is) biedt kinderen houvast. Kinderen weten precies welke liedjes worden gezongen als ze gaan eten, weten precies hoe het afscheid nemen gaat etc.
- Kinderen kijken ook vaak naar de pedagogisch professional om op te maken wat zij van een situatie vindt. Dit zogenaamde 'vraagkijken' is een belangrijke manier om te leren over de omgeving, over veilig en onveilig en over zichzelf: goed-fout.

In de praktijk:

Sophie (3,5 jaar) gaat iedere dinsdag en vrijdag naar kinderdagverblijf de Triangel. Dit kinderdagverblijf is gehuisvest op een locatie waar ook bewegingsactiviteiten worden aangeboden. Iedere vrijdagmiddag mogen alle peuters van het kinderdagverblijf ook meedoen met Peuterdans. Samen met pedagogisch professional Anja verheugt Sophie zich iedere week weer op deze extra activiteit die onder het "open-deuren" moment valt.

6.1.3 Pedagogische inzet: de binnen- en buitenruimte

- De locaties zijn ingericht voor kinderen en de inrichting is een combinatie van speelhoeken en voldoende vrije bewegingsruimte. Voorbeelden van speelhoeken zijn: een bouwhoek, een leeshoek, een poppenhoek etc.
- We zorgen voor een stimulerende omgeving voor kinderen. De inrichting van de ruimtes zijn afgestemd op de leeftijdsgroep van de kinderen.
- Op alle kinderdagverblijven borgen we het zogenaamde 'vierogenprincipe'. Hoe we hier in de praktijk mee omgaan is uitgewerkt in het veiligheids- en gezondheidsbeleid.
- Tijdens 'open-deuren' momenten mogen kinderen in een andere groepsruimte of hal gaan spelen met andere kinderen en ander spelmateriaal.
- Deze momenten vormen een goede gelegenheid om de kinderen te observeren in hun spel en ontwikkeling. De pedagogisch professionals geven sturing aan de ontdekmogelijkheden in de andere ruimte.
- Bij de BSO mogen de kinderen zelf meedenken en meebepalen hoe de ruimtes eruit zien en wat ze willen doen. Door middel van kinderparticipatie krijgen de kinderen naarmate ze ouder worden steeds meer ruimte om hier vorm aan te geven.

Tess (2 jaar) komt voor de derde keer bij peuterspeelgroep de Poolster. Ze vindt het best spannend nog! Aan de muur heeft pedagogisch professional Riekje dagritmekaarten opgehangen en met een knijper geeft ze aan welke activiteit er gaande is. Tess kan zien dat ze na het knutselen fruit gaan eten aan tafel.

Voorafgaand aan het fruit eten zingt Riekje altijd hetzelfde, grappige, liedje met de peuters:

"Dit is een appel en dit is een peer, dit is een banaan en er is nog meer... Ga maar lekker eten, eten is gezond, stop het niet in je oren maar in je mond..." Eet smakelijk allemaal!

Tess weet dat ze nu mag beginnen met fruit eten.

6.1.4 Pedagogische inzet: de activiteiten

- De activiteiten sluiten aan bij de verschillende ontwikkelingsfasen van de kinderen op de groep en zijn gericht op het stimuleren van de ontwikkeling.
- Tijdens het spel en tijdens activiteiten geven de pedagogisch professionals het kind complimenten. We leggen uit wat we zien en benoemen wat we gaan doen. We spelen mee en brengen nieuwe elementen aan in het spel.

- We werken aan de ontwikkeling van kinderen op een speelse manier. In het spel bieden we kinderen activiteiten aan die de ontwikkeling van kinderen stimuleren.
- Op de kinderdagverblijven en de peuterspeelgroepen wordt gewerkt met de vroeg- en voorschoolse educatiemethode Piramide of Uk & Puk. Deze methodes stimuleren jonge kinderen op een speelse manier in hun ontwikkeling. Door een slimme combinatie van activiteiten krijgen kinderen in een veilige omgeving grip op de wereld.
- Op de BSO nemen de pedagogisch professionals ook initiatieven tot activiteiten. Hier bedenken de kinderen echter in toenemende mate zelf activiteiten middels kinderopparticipatie.

In de praktijk:

Thomas (10 jaar) gaat naar de sport-BSO de Kameleon, een BSO voor oudere kinderen. “Laatst wilden we met een aantal kinderen basketballen maar de basketbal bleek lek. We hebben geprobeerd de bal op te pompen maar dat lukte niet. Omdat we toch graag wilden basketballen bedacht ik dat we wel een bal konden gaan lenen bij de ‘gewone’ BSO voor jongere kinderen. Onze pedagogisch professional Delano vond het een goed idee” Delano weet welke kinderen van hun ouders alleen op pad mogen en belt zijn collega op de andere BSO dat er vier kinderen aankomen om een basketbal op te halen.

6.1.5 Pedagogische inzet: de materialen

- De spelmaterialen zijn afgestemd op de leeftijd & ontwikkelingsfase van kinderen.
- De kinderen mogen zelf spelmateriaal kiezen om mee te spelen en worden uitgedaagd om nieuw materiaal te kiezen.

In de praktijk:

Tijdens het buitenspelen in de zomer ontdekten we dat kinderen zich afvroegen waar het water bleef. “De grond eet het water op” zeiden ze. Dus verzonnen we activiteiten met absorberen, zoals water transporteren met een spons. De kinderen verzonnen zelf ook nieuwe acties zoals water mengen met zand, verven met water, spuitflessen gebruiken of borstels, water overdragen met goten, buizen en slangen.

6.2 Doel 2: Het bevorderen van persoonlijke competentie

Met persoonlijke competentie wordt zelfvertrouwen, eigenwaarde, creativiteit, flexibiliteit, weerbaarheid en veerkracht bedoeld in het omgaan met verschillende situaties. Ieder kind krijgt volop mogelijkheden om zich te ontwikkelen.

6.2.1 Pedagogische inzet: interactie tussen pedagogisch professional en kind

- We benaderen kinderen vanuit een respectvolle en geduldige grondhouding. We ondersteunen en stimuleren individuele kinderen. We letten erop wat het kind zelf kan doen, waar het aan toe is en waar hij in geïnteresseerd is. We geven ruimte om zelf dingen te doen omdat dit het zelfvertrouwen van kinderen vergroot en door zelf kindvolgend mee te spelen stimuleren we kinderen. We werken thematisch en ontwikkelingsgericht op de kinderdagverblijven, afgestemd op de leeftijd van de kinderen.
- Middels observaties houden we de ontwikkeling van de kinderen bij en aan de hand hiervan worden jaarlijks oudergesprekken gevoerd en dit wordt gebruikt als input voor de overdracht in het kader van een doorgaande leerlijn aan de basisschool.
- We stimuleren kinderen gevarieerd en gezond te eten zonder enige vorm van dwang.
- Op de BSO letten we er juist op dat we kinderen voldoende ruimte geven om zelf initiatieven te nemen. Kinderen die daar behoefte aan hebben krijgen de tijd om de schooldag te verwerken.
- We stimuleren kinderen om nieuwe en spannende dingen te ontdekken middels de methode: “Betekenisvol werken op de BSO”. Hierdoor wordt het doorzettingsvermogen en het omgaan met

frustraties geoefend en als iets is gelukt dan mogen kinderen daar trots op zijn. We stimuleren zelfstandigheid binnen de veilige speelomgeving.

In de praktijk:

Onze pedagogisch professionals creëren allerlei activiteiten waarin ze de kinderen uitnodigen tot vergelijken, ordenen, meten en rekenen. Pedagogisch professional Wilma heeft op de peutergroep een winkelhoek gemaakt met een kassa, toonbank, artikelen om te verkopen, een boodschappenmand en reclamefolders. Tijdens het spel van de kinderen speelt Wilma mee en vertelt er verhaaltjes bij, bijvoorbeeld over inkopen voor een verjaardagsfeestje. Wat hebben we nodig?

6.2.2 Pedagogische inzet: de groep en het groepsproces

- Kinderen leren samen spelen, rekening met elkaar te houden en conflicten op te lossen. Ze leren om samen plezier en grapjes te maken. Ze ontwikkelen vriendschap en voorkeuren voor bepaalde kinderen.
- Kinderen krijgen inzicht in hun eigen handelen. Ze snappen de consequenties en leren daarmee rekening te houden.
- Door samenspel leren kinderen om andere kinderen te helpen en basale morele regels als 'elkaar geen pijn doen' en weten ze toe te passen.

In de praktijk:

Yoran (2 jaar) zit aan de tafel een puzzel te maken en Stan (2 jaar) gaat naast hem zitten en begint ook puzzelstukjes van de puzzel van Yoran op de goede plek te leggen. Yoran wordt boos en duwt Stan weg. Stan moet huilen en wil weer opnieuw op de bank klimmen om verder te puzzelen. Pedagogisch professional Linda komt tussenbeide en zegt tegen Stan: "Yoran is fijn aan het puzzelen, hij wil niet dat jij hem nu helpt. Zullen we voor jou een andere puzzel uitkiezen, Stan?"

6.2.3 Pedagogische inzet: de binnen- en buitenruimte

- Alle groepsruimtes zijn afgestemd op de groepen kinderen die daar gebruik van maken. Ook de buitenruimten geven extra mogelijkheden in het spel. Vooral de grove motoriek, het samenspel maar ook de ontspanning en het samen genieten van de wind, warmte, sneeuw, gras geeft extra plezier en energie. Het streven is om dagelijks naar buiten te gaan met de kinderen.
- In alle binnenruimtes zijn speelhoeken met verschillende materialen. Kinderen kunnen kiezen waar hun voorkeur naar uitgaat en wat aansluit bij hun interesse. We stimuleren hen ook om nieuwe dingen te proberen.
- Spelenderwijs ontwikkelen kinderen steeds meer aspecten van hun persoonlijkheid; we zien kinderen niet alleen fysiek, maar ook sociaal en emotioneel groeien.

In de praktijk:

Niels (3 jaar) heeft, in het schuurtje waar de buitenmaterialen liggen, in de kast potloepjes zien staan. Pedagogisch professional Enny geeft Niels een schepje en een potloepje mee. In de tuin schept Niels aarde in het potje en Enny vraagt aan Niels wat er in de aarde zit. Niels ziet een paar steentjes en legt deze apart. Binnen bekijken ze samen de steentjes onder een grote opzetloep. Opeens ziet Niels op een van de steentjes een klein spinnetje.

6.2.4 Pedagogische inzet: de activiteiten

- Activiteiten die veel mogelijkheden bieden voor persoonlijke groei van kinderen zijn samenspel, fantasiespel, imitatiespel, drama, naspelen en meespelen.
- Kinderen leren wat zij kunnen en wat ze zijn door te winnen, te verliezen, lastige situaties zelf op te lossen, grenzen te verleggen en te verkennen. Daarvoor moeten ze de mogelijkheden krijgen om dingen zelf te maken en daarvoor complimenten te ontvangen.

In de praktijk:

Pedagogisch professional Karin ziet dat een aantal kinderen stoeltjes op een rijtje zet en zegt: "Wat maken jullie een mooie trein, mag ik meedoen?" Door treintje te spelen met de stoelen versterkt Karin het imitatiespel. Karin brengt extra elementen in het spel aan door allemaal met een bepaald geluid van de stoelen te rollen. Aan dit spel kan uiteindelijk een grote groep 2 á 3 jarigen meedoen omdat iedereen de volgorde van de gebeurtenissen weet, of ze makkelijk kan imiteren.

6.2.5 Pedagogische inzet: de materialen

- Op de groepen is spelmateriaal aanwezig om alle ontwikkelingsgebieden van kinderen aan bod te laten komen.
- Alle spelmaterialen, zowel binnen als buiten, voldoen aan veiligheidseisen en bieden tegelijkertijd uitdaging en plezier aan kinderen. Door het stapelen van blokken, het zelf maken van knutselwerkjes, het gebruiken van kosteloos materiaal worden de basisprincipes van wiskunde gelegd (hoeveelheid, afmetingen etc.).
- Het geeft kinderen voldoening om zelf iets te maken en daar plezier in te hebben. We geven kinderen veel complimenten hierover zodat ze weten en voelen dat hetgeen ze doen goed is. Knutselwerkjes worden door de kinderen gemaakt, niet door de pedagogisch professionals, want juist het proces vinden we belangrijk.
- Bij ieder VVE thema behoren specifieke materialen die per kinderdagverblijf in themakisten worden bewaard. De kisten worden steeds aangevuld en aangepast; wat was een succes bij de kinderen en wat niet?

In de praktijk:

Peuters willen thuis ook graag helpen met koken, schoonmaken etc. Op de kinderdagverblijven mogen de kinderen helpen door samen met de pedagogisch professionals materiaal klaar te leggen voor een volgende activiteit of bijvoorbeeld voor een boodschap naar een andere groep te gaan.

6.3 Doel 3: Het bevorderen van sociale competentie

Met sociale competentie bedoelen we de vaardigheden en de kennis over hoe je met anderen omgaat, je weg kan vinden in een groep, kunt samenwerken en rekening houdt met de ander. De manier waarop je conflicten oplost en verschillen leert te accepteren en het leren van sociale verantwoordelijkheid. Wij vinden het belangrijk om kinderen te leren rekening te houden met elkaar en elkaar te helpen.

6.3.1 Pedagogische inzet: interactie tussen pedagogisch professional en kind

- De pedagogisch professional heeft een voorbeeldfunctie in sociaal wenselijk gedrag. Pedagogisch professionals leggen uit wat zij doen, waarom ze dingen doen of niet doen en wat wel of niet kan en mag.
- We zijn gericht op positieve interactie tussen kinderen en we leren hen op een rustige manier met verschillen en andere meningen om te gaan.
- We leren kinderen om te gaan met conflicten. Die hebben kinderen nodig om hun eigen grenzen en die van de ander te leren kennen. De meeste conflicten gaan over samen spelen en samen delen en uiten zich vaak in afpakken. Het voorkomen van conflicten krijgt aandacht als we met de kinderen spel- en omgangsafspraken maken.
- Per situatie wordt een inschatting gemaakt van wat het kind nodig heeft.
- We houden er rekening mee dat een kind soms graag even alleen is of speelt en op andere momenten weer graag met de andere kinderen meedoet. We praten tijdens eetmomenten met de

kinderen over datgene wat er in de groep gebeurt (verschil tussen plagen en pesten, over woorden die je wel en niet gebruikt etc.).

- We leren kinderen een groep te vormen en verantwoordelijk te zijn voor de sfeer en de omgang met elkaar. Hoe ouder de kinderen worden, hoe meer vorm ze geven aan het groepsgebeuren.

In de praktijk:

Youri (5 jaar) zit op de wip (boven) en huult. Mari (8jaar) is veel zwaarder en zit beneden. Youri wil eraf maar weet niet hoe. Pedagogisch professional Charlotte ziet kleine Amy (5 jaar) en vraagt: "Wil jij ook op de wip?" En tegen Youri: "We gaan je helpen". Amy wordt achter Youri gezet en de wip gaat naar beneden. Youri straalt en Amy straalt. Charlotte blijft er even bij tot de kinderen eraf willen. "Hoe moet dat?" vraagt ze. De kinderen bedenken samen met Charlotte een oplossing.

6.3.2 Pedagogische inzet: de groep en het groepsproces

- De groep en het groepsproces geven bij uitstek veel mogelijkheden tot contact, interactie en samenspel. Kinderen ontdekken wat ze zelf leuk vinden of juist niet.
- Spel is een uitstekende manier om bij ieder kind aan te sluiten en te oefenen voor later.
- Op de BSO hebben kinderen meer behoefte aan ruimte; soms willen ze een vriendje meenemen naar de BSO of willen ze zelf gaan spelen bij een vriendje thuis. Wij staan hiervoor open, ofschoon dit altijd in overleg met ouders gebeurt.

6.3.3 Pedagogische inzet: de binnen- en buitenruimte

- De inrichting van ruimtes geeft kinderen de mogelijkheid om even alleen te zijn of met enkele kinderen te spelen of juist met de hele groep een activiteit te doen. Er is een open ruimte waar ze zich vrij kunnen bewegen en op een verantwoorde manier (met toezicht en afspraken) kunnen ze van andere ruimtes gebruik maken.
- Er zijn momenten dat de oudste BSO kinderen behoefte hebben om alleen dat partijtje voetbal buiten te spelen. Daar geven we ruimte voor op de buitenterreinen die bij de BSO horen. Op het moment dat kinderen elders spelen (speeltuin, zwembad, bos etc.) is er altijd toezicht of worden er duidelijke afspraken gemaakt.

In de praktijk:

Jonge kinderen willen hun ervaringen delen. Als ze iets nieuws ontdekken, roepen en 'vraagkijken' ze naar de pedagogisch professional. 'Wat is dat? Is dat veilig? Kijk eens wat grappig!' De pedagogisch professional betreft andere kinderen erbij, die bijvoorbeeld gaan imiteren of ook aandachtig kijken naar de ontdekking.

6.3.4 Pedagogische inzet: de activiteiten

- Sociale competenties krijgen in bijna alle activiteiten met en voor kinderen aandacht. We hebben de vaardigheden die kinderen daarbij spelenderwijs ontwikkelen al genoemd onder het groepsproces.
- We vinden het belangrijk om veel ruimte te geven aan creativiteit en het respecteren van de door de kinderen gevonden oplossingen. Voor een kind is een belangrijk basisgevoel: ik mag er zijn en mensen zijn blij met me!

In de praktijk:

Bij het buitenspelen maken kinderen graag buiten een hut. In een hut kunnen kinderen zich even alleen afzonderen of samen met een klein groepje kinderen een rollenspel spelen.

6.3.5 Pedagogische inzet: de materialen

- Voor het bevorderen van de sociale competenties is het samen aan de slag gaan met spelmaterialen belangrijk. Dat kan op veel manieren: samen een spel doen, bouwen, verkleeden en opmaken, een toneelstukje opvoeren, samen dansen, voetballen of optreden.

In de praktijk:

De periode voorafgaand aan 5 december is voor jonge kinderen vaak erg spannend. Kinderen verwerken deze spanning door na te spelen wat hen bezighoudt. De peuters verkleden zich graag als Sinterklaas en zijn Pieten en spelen zo de intocht en het geven van cadeautjes samen na.

6.4 Doel 4: Het eigen maken van normen, waarden en cultuur

Het is voor kinderen belangrijk om zich de normen en waarden van de samenleving waarin zij leven eigen te maken zodat zij hierin goed kunnen functioneren en hun eigen weg kunnen vinden. De normen en waarden uiten zich in gewoontes, rituelen, de wijze waarop we met elkaar omgaan en de grenzen die we stellen. Het kinderdagverblijf en de BSO zijn belangrijke oefenomgevingen voor ieder kind.

6.4.1 Pedagogische inzet: interactie tussen pedagogisch professional en kind

- Het voorbeeldgedrag van de pedagogisch professional in de groep is van groot belang. Kinderen reageren in de eerste plaats op gedrag: datgene wat iemand laat zien en wat iemand doet.
- De pedagogisch professional legt kinderen uit wat wel en niet goed is in de omgang met elkaar en leert kinderen materialen en ruimtes op de juiste wijze te gebruiken. We leren gewoontes en gebruiken aan in de groep over eten en drinken, verzorging, woord- en stemgebruik, respect etc.

In de praktijk:

Jan (3 jaar) probeert margarine uit het kuipje te krijgen. Pedagogisch professional Erna: 'Jan, blijft het niet op je mes zitten? Wil je dat ik je even help?' Jan zegt: 'Ik kan het niet'. Erna pakt Jans hand en doet samen met hem de margarine op het mes. 'Zo, dat hebben we samen goed gedaan. Nu kun jij de boter wel op je boterham smeren, hè?' Jan knikt blij.

6.4.2 Pedagogische inzet: de groep en het groepsproces

- De groep kinderen en het groepsproces zijn bij uitstek geschikt om gedrag te sturen van kinderen. Uitgangspunt is dat gewenst gedrag wordt beloond met een compliment. Kinderen leren van nature door grenzen te verkennen en dingen uit te proberen. We geven kinderen hierin ruimte, maar geven ook grenzen aan, benoemen afspraken en regels. Kinderen leren van en met elkaar en maken zich in een snel tempo eigen wat wel en niet kan in een groep.
- We maken, in overleg met kind en ouders, individuele afspraken over hoe te handelen indien een kind grensoverschrijdend gedrag vertoont.
- We zorgen dat alle signalen van pesten meteen en concreet worden opgepakt met alle betrokkenen conform ons pestprotocol.
- Op de BSO betrekken we de kinderen bij het opstellen van regels en afspraken. Vaak schrijven de kinderen de regels en afspraken zelf op en hangen ze in de ruimte. Deze afspraken worden regelmatig met elkaar besproken en zo nodig bijgesteld.

In de praktijk:

Ling is met haar moeder kortgeleden uit China naar Nederland gekomen. Moeder spreekt Engels. Pedagogisch professional Sieta ziet dat moeder op de eerste dag stilletjes wil vertrekken zonder duidelijk afscheid te nemen. Ze tilt Ling daarom op en zegt in het Engels tegen Ling "Geef mama maar een dikke kus". Ze merkt dat moeder dit niet prettig lijkt te vinden. Op het einde van de ochtend bespreekt ze met moeder dat het belangrijk is voor een kind om een duidelijke overgang te maken bij het afscheid nemen. Moeder vertelt dat ze in China niet gewend zijn om in het openbaar een kus te geven. Samen spreken ze af dat ze voortaan bij het raam zwaaien.

6.4.3 Pedagogische inzet: de binnen- en buitenruimte

- De kinderen leren om netjes met de binnen- en buitenruimte om te gaan. Hiervoor gelden regels en afspraken. Samen opruimen, niet bewust iets kapot maken etc.
- Tijdens het buitenspelen neemt seizoensbeleving een belangrijke plek in: wat kun je allemaal doen met sneeuw of met bladeren?

In de praktijk:

Kinderen in de groep hebben regelmatig botsingen of conflicten. Veel botsingen duren minder dan 30 seconden en zijn zo opgelost. Botsingen zijn ook leermomenten; kinderen leren sociale vaardigheden aan om hun mening duidelijk te maken, de ander te begrijpen en oplossingen te zoeken. Ze leren ook belangrijke sociale en morele regels.

6.4.4 Pedagogische inzet: de activiteiten

- Iedere groep kinderen heeft impliciete regels. Dat geldt ook voor de activiteiten die kinderen, samen of alleen, in grote of kleinere groepjes ondernemen: je wacht op je beurt, respecteert de regels van het spel etc.
- Bij stoeien hoeft een duwtje of een klopje op de schouder niet erg te zijn, maar elkaar bewust pijn doen is op welke manier dan ook verboden.
- De pedagogisch professionals bieden regelmatig verschillende activiteiten in subgroepen aan. Daarmee kunnen ze beter tegemoet komen aan de verschillende behoeftes van de kinderen en beter initiatieven van de kinderen zien en ontvangen.

In de praktijk:

Tijdens het buitenspelen begint het te regenen. Wat kun je allemaal met regen doen? We proberen hoe de regen smaakt en voelen hoe onze haren nat worden. Gelukkig hebben we allemaal regenlaarzen aan en kunnen we heerlijk in de plassen springen.

6.4.5 Pedagogische inzet: de materialen

- Kinderen ontdekken materialen op hun eigen manier en in hun eigen tempo. De pedagogisch professionals geven kinderen hier de ruimte in.
- We leren kinderen spelenderwijs om de spelmaterialen op de juiste manier te gebruiken. Met blokken gooien we niet en slaan we niet op het hoofd van een ander kind. Tafels zijn om aan te eten en te knutselen, niet om op te staan.

7. Signaleren van bijzonderheden in de ontwikkeling

Het kan voorkomen dat er bijzonder, opvallend gedrag wordt gesignaleerd bij een kind. Ieder kind ontwikkelt zich in zijn/haar eigen tempo. We spreken van opvallend gedrag als het gedrag van een kind niet aansluit bij de leeftijd en/of ontwikkeling van het kind en/of wat met regelmaat door het kind vertoont wordt. En gedrag van het kind waar we ons zorgen over maken. Opvallend gedrag kan zowel een positieve als negatieve werking hebben.

Waar kun je aan denken bij opvallend gedrag?

- Het kind ontwikkelt zich langzamer dan gebruikelijk
- Een stil terug getrokken kind, dat nauwelijks opvalt in de groep en moeilijk contact maakt met andere kinderen en/of pedagogisch professionals.
- Bepaalde gedragssuïtingen zijn vaker aanwezig, zoals boosheid, angst, agressie.
- Een kind met motorische achterstand.
- Een kind met spraak- en/of taalmoeilijkheden
- Een kind dat vrijwel geen emoties toont of juist erg emotioneel is.
- Een kind wat heel erg druk is, de clown uithangt
- Een kind die andere kinderen pijn doet, door te slaan, bijten of knijpen.

Bij slechts een klein percentage van de kinderen kan opvallend gedrag uitgroeien tot probleemgedrag. Probleemgedrag is gedrag dat regelmatig een langere periode voorkomt en niet afneemt.

Er zijn verschillende oorzaken die ten grondslag liggen voor probleemgedrag.

Zoals bijvoorbeeld;

- Het temperament van het kind
- Een gedragsstoornis zoals autisme, ADHD of een persoonlijkheidsstoornis.
- Opgroeien in een (zeer) onveilige situatie

De volgende stappen worden ondernomen bij signalering van opvallend gedrag.

1. Signaleren en observeren:

Het is van belang dat de pedagogisch professional alert is en blijft op signalen die een kind geeft. Dit signaleren doen we op basis van de dagelijkse observaties en het kindvolgsysteem.

Bij twijfel of vragen kan de pedagogisch professionals ook de pedagogisch coach inschakelen. De pedagogisch coach kan meekijken op de groep en handvatten bieden voor de pedagogisch professionals.

2. Overleg met collega's:

Als een pedagogisch professional opvallend gedrag signaleert is het wijs om te overleggen met de naaste collega's. Belangrijk is ieders kijk van het gedrag naast elkaar te leggen en te kijken of en waar er overeenkomsten zijn in het zien en/of ervaren van opvallend gedrag van het betreffende kind. Dit kan in een pedagogisch overleg worden besproken.

De pedagogisch coach kan ook ingeschakeld worden om mee te kijken en handvatten te bieden en te ondersteunen waar nodig.

3. Gesprek met ouder:

Voor de pedagogisch professional is het van belang om ouders in een zo vroeg mogelijk stadium te betrekken waar de zorgen liggen of bij het gedrag wat opvalt. Hierbij geldt wees open en eerlijk naar ouders, benoem wat je ziet, dus feitelijk het gedrag. Het gaat niet om goed of slecht. Van belang is dat het gedrag is wat opvalt en dat je daar over in gesprek wil, zodat er zoveel mogelijk informatie naar voren komt. Herkennen ouders dit gedrag ook thuis bijvoorbeeld en hoe gaan ouders ermee om? Of spelen er dingen in de thuissituatie waar het kind op reageert? Dit is helpend om te zorgen dat er op een lijn wordt gehandeld. Ouders kunnen bij zorgen over hun kind of de opvang ook altijd zelf het initiatief nemen voor een gesprek met de mentor. Ga met elkaar op zoek naar wat de volgende stap is en wat een ieder daarvoor nodig heeft.

4. Helderheid krijgen over het signaal en gezamenlijk een besluit nemen:

Het is van belang om een duidelijk beeld te krijgen welke signalen het kind geeft en wat eventueel de oorzaak daarvan is. In stap 1 en 2 is er gesproken met ouders en collega's, dit geeft de mogelijkheid om zoveel mogelijk informatie te krijgen om een goed beeld te vormen. Als het duidelijk is kan er gezamenlijk een besluit genomen wat eventueel verder stappen zijn. Als er nog onduidelijkheid is, zorg dan dat je de benodigde informatie krijgt. De locatiemanager of pedagogisch coach kan hier in ondersteunen.

5. Welke vervolgstappen zijn nodig:

In de stappen 1 t/m 4 is er zoveel mogelijk informatie naar voren gekomen, is er een of meerdere gesprekken met ouders geweest en overleg met collega's en is er een observatie geweest. Dit alles zorgt dat er gekeken kan worden naar eventuele vervolgstappen.

Is het nodig om ouders door te verwijzen naar het CJG/GGD.

8. Het pedagogisch handelen

Het pedagogisch handelen is het dagelijks werk van de pedagogisch professionals. De vertaalslag maken van opvoedingsdoelen en de inzet van pedagogische middelen naar de praktijk vraagt om de volgende basisvaardigheden:

- Een positieve houding en een positieve benadering van kinderen en ouders
- Een open en toegankelijke houding voor ouders en kinderen
- Een vertrouwensrelatie met kinderen en ouders kunnen opbouwen. Dat betekent dat pedagogisch professionals in staat zijn om juiste en tijdige informatie door te geven en dagelijks communiceren over het kind.
- Respect voor de kinderen, de ouders en elkaar.
- Reflectie op het eigen werk en het eigen handelen: het “waarom” en “waarom zo” ter discussie kunnen stellen. Feedback kunnen geven en ontvangen.
- Vanzelfsprekendheden los kunnen laten.
- Besef en bewustzijn van de professionele rol en van de voorbeeldfunctie voor kinderen in de omgang met andere kinderen en volwassenen.
- Flexibiliteit en creativiteit: mogelijkheden zien en benutten, zowel intern als extern.
- Zorgvuldig kunnen omgaan met vertrouwelijke informatie.

Daarnaast bezit iedere pedagogisch professional de volgende interactie- en communicatievaardigheden:

1. Oog hebben voor de toestand en signalen van een kind. Deze goed interpreteren en tijdig en adequaat hierop reageren: sensitieve responsiviteit.
2. Communicatie met kinderen: initiatieven van het kind zien en reageren met de basisprincipes: kijken, oogcontact maken, initiatieven ontvangen en benoemen wat er gebeurt, beurt verdelen, leiding geven en nemen).
3. Kinderen erkennen en waarderen als individu met een eigen karakter en temperament. Het geven van ruimte aan het kind hoort hierbij: respect voor de autonomie.
4. Structureren, regels en grenzen stellen: de pedagogisch professional kan hiermee vooral in de overgangsmomenten de omstandigheden voor kinderen helder en overzichtelijk maken zodat kinderen hier houvast aan hebben en weten waar ze aan toe zijn.
5. Praten en uitleggen: de pedagogisch professional is in staat om de kinderen uit te leggen wat ze doet en wat er gaat gebeuren. Ze zorgt daarmee voor herkenbaarheid en veiligheid bij de kinderen.
6. Kennis hebben van het stimuleren van de ontwikkeling van de kinderen: Deze vaardigheid heeft te maken met het feit dat een pedagogisch professional goed in staat is de stimulering af te stemmen op de aandacht, het ontwikkelingsniveau en de toestand van de kinderen.
7. De kinderen begeleiden in positieve interacties: naar elkaar luisteren, delen, om de beurt doen, samenwerken, troosten, knuffelen, complimentjes geven.

Op alle kinderdagverblijven en peuterspeelgroepen van Kidscasa Kinderopvang wordt met de VVE methode Piramide gewerkt. (Alleen op kinderdagverblijf de Tamboerijn in Hoogeveen wordt met Uk en Puk in plaats van Piramide gewerkt, zie werkplan Tamboerijn.)

De pedagogisch beleidsmedewerkers en de pedagogisch coach hebben de taak de pedagogische kwaliteit te bewaken en de medewerkers te ondersteunen bij het invoeren van pedagogische beleidsvoornemens, zodat iedere medewerker werkt volgens dezelfde pedagogische visie.

De pedagogisch coach begeleidt, stimuleert en motiveert het bewustwordings- en ontwikkelproces van de pedagogisch professional. De pedagogisch professional en pedagogisch coach werken samen aan dit proces waarbij wederzijds respect het uitgangspunt is. In het pedagogisch coachplan wordt jaarlijks beschreven hoe de pedagogisch beleidsmedewerker, de pedagogisch coach en de VVE coach wordt ingezet.

8.1 VVE methode

De VVE Methode Piramide stimuleert jonge kinderen op een speelse manier in hun ontwikkeling. Door een slimme combinatie van activiteiten krijgen ze in een veilige omgeving grip op de wereld. Piramide biedt elk kind de kans om zich optimaal te ontwikkelen. De methode is geschikt voor alle kinderen van 0 tot 7 jaar en sluit zowel aan bij kinderen met een ontwikkelingsachterstand, kinderen die zich normaal ontwikkelen maar ook bij kinderen die voorop lopen in hun ontwikkeling. Door middel van het werken met Piramide worden alle ontwikkelingsgebieden van kinderen gestimuleerd; de persoonlijkheidsontwikkeling, de sociaal-emotionele ontwikkeling, de motorische ontwikkeling, de kunstzinnige ontwikkeling, de ontwikkeling van de waarneming, de taalontwikkeling, de denkontwikkeling, oriëntatie op ruimte en tijd en wereldverkenning.

8.1.1 Hoe werkt Piramide?

De Piramide-methode heeft een goede theoretische basis. De onderstaande basisconcepten zijn de hoekstenen van Piramide:

1. initiatief van het kind
2. initiatief van de pedagogisch professional
3. nabijheid (hoe bescherm ik het kind)
4. afstand (hoe laat ik het kind de wereld verkennen)

Deze basisconcepten spelen een rol in alles wat er gedaan wordt: de verzorging, de inrichting van de speel/leeromgeving, de opvoeding en de stimulering van de ontwikkeling van de kinderen. Er wordt door de pedagogisch professionals telkens naar een evenwicht en samenhang gezocht tussen de vier hoekstenen in de omgang met en verzorging van de kinderen.

Ontwikkelingsstimulering

We kunnen hierbij onderscheid maken tussen verzorgende activiteiten zoals eten, drinken, verschonen, aankleden e.d. en speel/leeractiviteiten zoals spelen in de hoeken, boeken voorlezen, liedjes zingen e.d. Om beide activiteiten nog leuker en meer stimulerend te maken voor kinderen wordt er binnen de visie van Piramide van uitgegaan dat je kansen zult moeten benutten en kansen kunt creëren. Bij de noodzakelijke verzorging van baby's en dreumesen zullen de pedagogisch professionals dus de kans benutten en veel individuele aandacht aan het kind besteden, afhankelijk van de behoefte van het kind. Ook bij activiteiten als samen eten en drinken kunnen kansen worden benut, zoals het maken van echt contact tussen de kinderen. Naast het benutten van de kansen die zich voordoen, worden er ook bewust nieuwe kansen gecreëerd voor het stimuleren van de ontwikkeling van de kinderen. Dit gebeurt door middel van het creëren van een rijke speel/leeromgeving en door het werken met projecten.

Rijke speel/leeromgeving

Het uitgangspunt bij de inrichting van onze groep is de behoefte van kinderen om te spelen en te ontdekken. Hierbij zijn de vier hoekstenen van Piramide belangrijk: nabijheid en afstand moeten in evenwicht zijn, met andere woorden de ruimte moet veilig en vertrouwd zijn (nabijheid) maar het kind moet ook uitgenodigd en uitgedaagd worden (afstand). Zo zijn er op elke groep verschillende hoeken, waarin kinderen kunnen spelen met uitdagend materiaal. Voor de baby's creëren we een aparte babyhoek, zodat ook kleintjes op een veilige plek kunnen exploreren. Verder is er ontwikkelingsmateriaal geschikt voor allerlei verschillende leeftijden. Initiatief van het kind en de pedagogisch professional moeten in evenwicht zijn. De ruimte moet mogelijkheid geven voor activiteiten met een groepje kinderen of met een individueel kind (initiatief pedagogisch professional). Ook moet de ruimte het kind de mogelijkheid geven om zelfstandig te kunnen spelen en opruimen (initiatief kind). Een voorbeeld hiervan is dat er bakken zijn met plaatjes van het speelgoed erop, zodat kinderen weten waar ze iets moeten opruimen of kunnen pakken.

Projecten

Een andere manier waarop er kansen gecreëerd worden om kinderen te stimuleren in hun ontwikkeling is het uitvoeren van projecten met thema's. Ieder jaar worden er verschillende thema's gepland. Een thema duurt vier weken en heeft een bewust opgezette opbouw. Een project begint heel concreet en wordt telkens iets abstracter, van eenvoudig naar moeilijk. De activiteiten behorende bij het thema worden uitgevoerd in kleine

groepjes kinderen. De 2-4 jarigen worden vaak bij elkaar genomen en met de 0-2 jarigen worden ook activiteiten gedaan in het kader van het thema, maar dit is meer op individuele basis en aangepast aan de behoeften van het kind. Voorbeelden van thema's zijn: lente, feest, kunst, herfst. Er zijn 12 verschillende thema's. De nadruk bij alle activiteiten van Piramide ligt op het spelenderwijs nieuwe dingen leren. Bij de projecten ligt het initiatief in eerste instantie bij de pedagogisch professional, maar telkens wordt door hen gekeken naar de behoeften van de kinderen en hun initiatieven. Is de betrokkenheid bij de kinderen weg, dan wordt de activiteit aangepast of gestopt.

Rol van ouders en verzorgers

Piramide betreft ouders of verzorgers zoveel mogelijk bij de ontwikkeling van hun kinderen. Zij worden gestimuleerd om thuis activiteiten te doen die aansluiten bij wat er op het kinderdagverblijf wordt gedaan. Er is een lijst met basisbegrippen in meerdere talen die indien gewenst aan de ouders kan worden meegegeven. Ook zijn er speciale ouderbrochures beschikbaar.

8.2 DoenKids

Op alle BSO's wordt gewerkt met DoenKids, een online activiteitendatabase voor BSO's, kinderdagverblijven en peuterspeelgroepen. De pedagogisch professionals hebben onbeperkt toegang tot alle activiteiten, thema's en programma's.

De BSO kinderen krijgen een stem in processen waar zij onderdeel van uitmaken. In plaats van kinderen alleen activiteiten en regels op te leggen, worden ze betrokken in de besluitvorming hiervan. Dit betekent natuurlijk niet dat ieder kind altijd zijn of haar zin krijgt, maar het draagt op verschillende manieren bij aan de ontwikkeling van het kind. Kinderen die naar de BSO gaan, zitten in een fase waarin ze erg bezig met ontdekken wat hen bevalt. Door kinderen medezeggenschap te geven in bijvoorbeeld activiteiten, ontdekken zij sneller wat ze wel en niet leuk vinden. De creativiteit van kinderen is vaak grenzeloos en soms erg amusant. Ze kunnen ongefilterde meningen geven en hebben vaak een heel andere kijk op de wereld dan volwassenen. Met kinderp participatie spelen we daar op in. Door de kinderlijke creativiteit los te laten op de activiteiten, regels en spelletjes op de BSO, komen we tot nieuwe inzichten en kun we de beleving van de kinderen zelfs verbeteren. Hiermee ontstaat een leuke wisselwerking tussen de pedagogisch professionals die de kaders zetten en kinderen die deze kaders verder inkleuren. Een win-win dus! Naast de stimulering van de zelfontplooiing en creativiteit, stimuleert kinderp participatie ook het zelfvertrouwen. De BSO kan worden beschouwd als een minimaatschappij. Door kinderen in deze een stem te geven en mee te laten beslissen, worden ze daadwerkelijk gehoord. Dit heeft een verhoogd zelfvertrouwen tot gevolg, omdat kinderen weten dat hun mening serieus genomen wordt.

8.3 Scholing en werkbegeleiding

De pedagogisch professional krijgt volgens een afgesproken structuur en met regelmaat werkbegeleiding in de vorm van teamoverleg, locatieoverleg en POP-gesprekken. De pedagogisch professionals maken deel uit van een team en tijdens teamvergaderingen is de rol van de pedagogisch professional, het eigen handelen en de afstemming met collega's veelvuldig onderwerp van gesprek. Pedagogisch professionals worden verder ondersteund door het volgen van cursussen en trainingen waardoor de kwaliteit van de opvang op peil blijft en nieuwe ontwikkelingen worden gevolgd. Scholing van de pedagogische kwaliteit in de teams is structureel opgenomen in het scholingsplan. Ieder jaar volgen de beroepskrachten in ieder geval de herhaling kinder-EHBO en of bedrijfshulpverlening (BHV). Jaarlijks volgen pedagogisch professionals bijscholing over de onderwerpen signaleren kindermishandeling, stagebegeleiding, werken met de VVE methode Piramide, TINK training, methodisch werken op de BSO en dergelijke. Alle medewerkers hebben eveneens toegang tot E-wise en hierdoor onbeperkt toegang tot ruim 75 kwalitatieve online cursussen, speciaal gericht op de kinderopvang. Nieuwe collega's volgen een verplicht inwerkprogramma. Iedere medewerker ontvangt jaarlijks coaching door een pedagogisch coach. Jaarlijks worden de afspraken hierover vastgelegd in het pedagogisch coachplan voor dat jaar.

9. Groepsgrootte en beroepskrachtkind ratio (BKR)

Wij hanteren voor de beroepskracht- kind ratio en de groepsgrootte de rekentool van de rijksoverheid. De opvang op het kinderdagverblijf vindt plaats in horizontale of verticale groepen. In de werkplannen van de locaties is beschreven hoe de groepsindeling op de betreffende locatie is vormgegeven. De algemene richtlijn voor de groepsgrootte en de BKR is als volgt:

9.1 Groepsgrootte en BKR op het kinderdagverblijf

- Met ouders wordt besproken tot welke stamgroep het kind behoort en welke pedagogisch professionals bij deze stamgroep horen.
 - Ieder kind heeft een mentor en ouders worden zowel via het ouderportaal Konnect als bij de intake op de hoogte gebracht wie de mentor van hun kind is. Zij volgt de ontwikkeling van het kind en is het eerste aanspreekpunt voor ouders (en bij de BSO ook voor het kind).
 - In het basisrooster worden maximaal drie vaste gezichten aan een kind gekoppeld. Voor baby's van 0-1 jaar worden zelfs maximaal twee vaste gezichten aan het kind gekoppeld. Naast het vaste gezicht kunnen andere pedagogisch professionals worden ingezet. Voor kinderen met flexibele opvang geldt de vaste gezichten eis niet.
 - De stamgroep bestaat uit maximaal 16 kinderen in de leeftijd van 0-4 jaar.
 - De kinderen kunnen bij een activiteit de stamgroep verlaten; dan wordt de maximale omvang van de stamgroep tijdelijk losgelaten. Wel blijft het BKR, toegepast op het aantal kinderen op de locatie, van kracht.
 - Conform wettelijke bepalingen is het mogelijk dat in de dagopvang ten hoogste drie uur per dag minder beroepskrachten worden ingezet dan volgens de BKR vereist is, maar nooit minder dan de helft van het aantal benodigde pedagogisch professionals, als de dagopvang 10 uur of meer per dag geopend is. Is er in zo'n situatie slechts één pedagogisch professional op de locatie, dan is er ter ondersteuning ten minste één andere volwassene als achterwacht op de locatie aanwezig. Afwijken van de vereiste BKR geschiedt op onze kinderdagverblijven niet tussen 9.30 uur en 12.30 uur en niet tussen 15.00 uur en 16.30 uur.
- Voor 9.30 uur en na 16.30 uur duurt de afwijking niet langer dan anderhalf uur aaneengesloten en in de middagpauze niet langer dan twee uur aaneengesloten. Dit alles dus met een maximum per dag van drie uur. In de werkplannen staat per locatie beschreven hoe deze locatie omgaat met de drie-uursregeling.
- Indien ouders vooraf toestemming geven kan een kind worden opgevangen in één andere stamgroep voor een afgesproken periode.

9.2 Groepsgrootte en BKR op de buitenschoolse opvang

- Ieder kind behoort bij een basisgroep.
- Ieder kind heeft een mentor en zowel het kind als de ouders worden via het ouderportaal Konnect én bij de intake op de hoogte gebracht wie de mentor (van hun kind) is. Zij volgt de ontwikkeling van het kind en is het eerste aanspreekpunt voor ouders en kind.
- Eén pedagogisch professional per 10 aanwezige kinderen.
- De maximale basisgroepsgrootte is twintig kinderen.
- De kinderen kunnen bij activiteiten de basisgroep verlaten: dan wordt de maximale omvang van de basisgroep tijdelijk losgelaten. Het maximale aantal kinderen per beroepskracht blijft wel van kracht, toegepast op het aantal kinderen op de locatie.
- Op de buitenschoolse opvang kunnen ten hoogste een half uur per dag minder pedagogisch professionals worden ingezet dan volgens het BKR is vereist, maar nooit minder dan de helft van de pedagogisch professionals.
- Indien er in zo'n situatie slechts één pedagogisch medewerker op de locatie aanwezig is, dan is er ter ondersteuning ten minste één andere volwassene als achterwacht op de locatie aanwezig. Beslaat de opvang van de kinderen de hele dag, bijvoorbeeld bij een margedag, dan gelden voor de afwijking van het BKR dezelfde regels als omschreven bij het kinderdagverblijf.

- Indien ouders vooraf toestemming geven kan een kind worden opgevangen in één andere stamgroep voor een afgesproken periode.

9.3 Extra opvang in een andere dan de vaste basis- of stamgroep

Als ouders incidentele (extra) opvang willen afnemen, dan vragen zij dit aan via het ouderportaal. Indien de aangevraagde opvang niet in de eigen groep kan worden geboden dan kan eventueel opvang in een andere stamgroep worden aangeboden. De ouders hebben de mogelijkheid om hier wel of niet schriftelijk akkoord mee te gaan. Voor het ruilen van dagdelen geldt hetzelfde principe.

Als een ouder structureel een dag extra wil afnemen voor het kind en indien het op dat moment alleen mogelijk is in een andere stamgroep, dan vragen wij of de ouder hiermee schriftelijk akkoord gaat. Vaak geldt dat dit een tijdelijke oplossing is totdat er op de eigen stamgroep plek is.

9.4 Vaste gezichtencriterium

Een vaste, vertrouwde pedagogisch professional biedt emotionele veiligheid aan een kind. Dus als het kind aanwezig is, werkt er die dag minimaal 1 vast gezicht van het kind op de groep. De medewerker weet hoe het kind zich ontwikkelt, waar het behoefte aan heeft en waar het gestrest van raakt. De vaste gezichten mogen niet te vaak wisselen. Daarom werken wij volgens de volgende uitgangspunten:

- Zijn er 1 of 2 pedagogisch professionals vereist bij een groep volgens de beroepskracht-kind ratio? Dan zijn er maximaal 2 vaste gezichten per baby. Voor kinderen van 1 jaar en ouder maximaal 3.
- Bij 3 of meer pedagogisch professionals zijn er maximaal 3 vaste gezichten per baby. Voor kinderen van 1 jaar of ouder maximaal 4.

Vanaf 1 juli 2023 mag er tijdelijk een andere beroepskracht worden ingezet dan een vast gezicht. Dit doen wij alleen als een vast gezicht ziek is, verlof heeft of op vakantie is. In die situaties kunnen wij een andere beroepskracht inzetten, in plaats van het vaste gezicht. We zorgen we dan voor dat we aan de volgende voorwaarden voldoen:

- aan een kind mogen volgens het vaste gezichtencriterium maximaal 2 of 3 vaste gezichten worden toegewezen;
- er is geen ander vast gezicht beschikbaar dat ter vervanging kan worden ingezet;
- het vaste gezicht dat uitvalt door ziekte, vakantie of verlof is niet langer dan 4 aaneengesloten weken afwezig;
- De emotionele veiligheid en stabiliteit van het kind wordt geborgd door te zorgen voor een zorgvuldige overdracht aan de vervangende beroepskracht. Wij trachten in eerste instantie een collega uit hetzelfde team in te zetten ter vervanging. Indien dat niet lukt een collega van dezelfde locatie of een ervaren invalkracht uit het cluster waar deze locatie onder valt. Pas in uiterste nood zal een collega uit een andere cluster worden ingezet.

9.5 Overige medewerkers

Op de locaties zijn locatieondersteuners en regelmatig stagiaires werkzaam vanuit relevante beroepsopleidingen. Zij worden begeleid door de pedagogisch professionals en worden in de regel boventallig ingezet. Een enkele stagiaire die in het laatste jaar van de beroepsopleiding zit en hiervoor een arbeidsovereenkomst heeft getekend mag als beroepskracht in opleiding worden ingezet op de eigen groep in geval van plotselinge ziekte van de vaste beroepskracht. De voorwaarden hiervoor staan omschreven in de CAO Kinderopvang. In het stagebeleid (KOVA 3.0 document 5.5.2) staat meer informatie over de inzet en de taken van stagiaires. Stagiaires werken onder supervisie van een pedagogisch professional. Ze werken nooit alleen met een groep kinderen. Ze voeren dezelfde taken uit als een pedagogisch professional als het gaat om opleidingen van niveau 3 en 4. Het gaat dan o.a. om het begeleiden van de kinderen, spelen en eten met de kinderen, kinderen verschonen en in bed leggen. Hoe verder een stagiair in de opleiding is, hoe meer verantwoordelijkheden de stagiair kan krijgen. De stagiaire zal altijd starten met meekijken en meedoen met de activiteiten die we uitvoeren met de kinderen. Het verschonen en het in bed leggen van kinderen komt pas in een latere fase van de stage aan de orde.

De locatieondersteuner werkt ondersteunend in het kindcentrum, waarbij het accent ligt op huishoudelijk werk en op licht verzorgende werkzaamheden. De locatieondersteuner kan zowel ingezet worden bij het kinderdagverblijf, de peuterspeelgroep als bij de buitenschoolse opvang. De locatieondersteuner heeft nooit de rol van pedagogisch professional en draagt geen eindverantwoordelijkheid. De locatieondersteuner voert huishoudelijke werkzaamheden uit ter ondersteuning van de pedagogisch professionals voor de gehele locatie, zoals:

- Het bijhouden van de was;
- Het in- en uitruimen van de vaatwasser;
- Het verschonen van de bedjes;
- Het stofzuigen en dweilen van vloeren in groepsruimtes en gemeenschappelijke ruimtes;
- Kinderen en pedagogisch professionals helpen bij opruimwerkzaamheden.

Daarnaast ondersteunt de locatieondersteuner bij het voorbereiden van eetmomenten en activiteiten:

- Bereidt maaltijden voor en dekt de tafel;
- Zet materialen ten behoeve van activiteiten klaar;
- Houdt samen met de pedagogisch professional toezicht op (buiten-)activiteiten;

Tevens voert de locatieondersteuner onder begeleiding en in opdracht van de pedagogisch professional licht verzorgende taken uit, zoals:

- Kinderen ondersteunen bij de maaltijden;
- Kinderen assisteren bij toiletbezoek;

9.6 Achterwacht

Indien er op de locatie slechts één pedagogisch professional aanwezig is, wordt er voor een achterwacht gezorgd. De achterwacht is een volwassene die in noodgevallen binnen 15 minuten aanwezig kan zijn op de locatie. In de werkplannen van de locatie staat beschreven wie er op welke tijden als achterwacht fungeert. Indien er op de locatie, op de momenten dat er minder pedagogisch professionals worden ingezet conform de drie uren-regeling, slechts één pedagogisch professional aanwezig is, is er tevens een andere volwassene op de locatie aanwezig. In het veiligheidsbeleid is vastgelegd hoe uitvoering wordt gegeven aan het vier-ogenprincipe op de kinderdagverblijven.

10. Informatie over het kind

In onze pedagogische visie hebben wij vastgelegd dat wij een partner in de opvoeding zijn voor ouders. Dit betekent concreet dat wij het volgende belangrijk vinden:

- Goede communicatie
- Zorgvuldige kennismaking
- Opbouwen van een goede vertrouwensrelatie
- Tijdig uitwisselen van informatie met ouders

10.1 Informatie op individueel niveau over het kind

Voor ouders is het belangrijk om te weten wat het kind heeft meegemaakt op de locatie. Bijvoorbeeld met wie het kind heeft gespeeld, welke activiteiten zijn ondernomen en of het kind het naar de zin heeft gehad. De pedagogisch professionals informeren ouders tijdens de breng- en haalmomenten en middels de ouderportaal. De pedagogisch professionals beantwoorden graag vragen over de ontwikkeling, het gedrag of de opvoeding van het kind. Samen met ouders worden afspraken gemaakt rondom de groeiende zelfstandigheid van het kind: wat mag het kind wel zelfstandig en wat nog niet. Deze afspraken worden samen met het kind, de ouders en de pedagogisch professional schriftelijk vastgelegd.

10.1.1 Structurele oudercontacten

- Het intakegesprek is in principe het eerste contact tussen pedagogisch professionals en ouders op de locatie. In dit gesprek worden de ouders op de hoogte gebracht van het reilen en zeilen op de locatie en worden individuele kindgegevens als eet-/slaapgewoontes, bijzonderheden gedrag etc. besproken en vastgelegd.

- In het 6-8 weken gesprek wordt de eerste periode geëvalueerd en wordt bekeken of zaken eventueel aangepast moeten worden.
- Jaarlijks vindt er een oudergesprek plaats naar aanleiding van de observatie van het kind. Op verzoek van ouders, de pedagogisch professional of de locatiemanager kan een extra oudergesprek tussendoor plaatsvinden indien dit nodig is.
- Samen met de Lokale Oudercommissie (LOC) worden ouderavonden georganiseerd die bestemd zijn voor alle ouders van de locatie en vaak een pedagogisch/opvoedkundig thema hebben.

10.2 Informatie op locatieniveau: KDV of BSO

- Tijdens het intakegesprek worden de ouders geïnformeerd over de praktische gang van zaken op de locatie en het beleid met betrekking tot de opvang zoals bijvoorbeeld het pedagogisch beleid.
- Middels het ouderportaal worden ouders voorzien van actuele informatie over hun kind en de locatie.
- In principe heeft iedere locatie een oudercommissie (LOC) en deze commissie vertegenwoordigt alle ouders van de locatie en heeft wettelijk adviesrecht op bepaalde locatiegebonden zaken.

10.3 Informatie op organisatieniveau

- Wij informeren ouders via de website, middels brieven en nieuwsbrieven.
- Het pedagogisch- en overig organisatiebeleid is te vinden op onze website.
- De centrale oudercommissie (COC) vertegenwoordigt de ouders en de oudercommissies op organisatieniveau en heeft wettelijk adviesrecht met betrekking tot beleid en beleidsvoornemens voor de organisatie.

10.4 Informatie van ouders

- Wij vragen ouders om tijd te nemen voor de dagelijkse overdracht op het kinderdagverblijf en voor een regelmatig contact en overdracht op de BSO.
- Het is belangrijk dat de pedagogisch professional ervan op de hoogte is als er bijzonderheden zijn in de omgeving van een kind, thuis of op school, die van invloed kunnen zijn op het welbevinden of het gedrag van het kind.
- Wij vragen ouders om bijzonderheden met betrekking tot gezondheid, medicijngebruik of (tijdelijk) speciale zorg van hun kind te melden.

11. De samenwerking met basisscholen & BSO

We investeren in een goede samenwerking met alle basisscholen op verschillende terreinen. Met het Openbaar Onderwijs in Noordenveld (OPON) heeft Kidscasa Kinderopvang ook een samenwerkingsovereenkomst afgesloten. Onze gezamenlijke missie is de volgende:

OPON EN KIDSCASA STREVEN NAAR SAMENWERKING MET DE GROOTSTE MEERWAARDE VOOR KINDEREN. MAATWERK WAAR NODIG EN EEN DOORGAANDE LEERLIJN WAARIN VERBINDING EN BETROKKENHEID CENTRAAL STAAT.

- Alle pedagogisch professionals zijn geschoold in het werken met een VVE methode en de ontwikkeling van de kinderen wordt bijgehouden en dient als input voor de overdracht naar de basisschool (doorgaande lijn) en de BSO.
- Sommige BSO locaties zijn al gehuisvest in gebouwen van basisscholen.
- Over gemeenschappelijk gebruik van ruimtes en over het medegebruik van materialen worden organisatorische afspraken gemaakt.
- Er is sprake van een toenemende mate van informatie-uitwisseling en samenwerking met het basisonderwijs over de pedagogische, didactische aanpak van kinderen.

- We maken afspraken over de manier waarop leerkrachten informatie overdragen aan de pedagogisch professionals als het kind bijvoorbeeld ziek, boos of verdrietig is geweest op school en aansluitend naar de BSO gaat.
- Voordat het kind vier jaar wordt, vullen de pedagogisch professionals een overdrachtslijst in op basis van de observaties. Deze wordt met ouders besproken en indien ouders hun akkoord geven dan wordt de overdrachtslijst opgestuurd naar de basisschool waar het kind heen gaat. We streven er naar voor alle peuters een warme overdracht mogelijk te maken. Indien het kind ook naar de BSO gaat, ontvangt de BSO ook een kopie.

12. Klachtenregeling

Kidscasa hecht eraan ouders te betrekken bij de opvang van hun kinderen. Wanneer er iets is waar ouders het niet mee eens zijn, dan horen we dat natuurlijk graag zodat we kunnen werken aan een betere kwaliteit in de kinderopvang. Een gesprek tussen de betrokken personen helpt onvrede meestal snel de wereld uit. Soms is dat niet voldoende. Kidscasa Kinderopvang heeft een klachtenregeling voor het omgaan met klachten. De volledige klachtenprocedure staat beschreven in de klachtenregeling en deze is te vinden onder het kopje 'formulieren' op onze website. Biedt de interne klachtenprocedure geen bevredigende oplossing, dan kunnen ouders hun klacht melden bij het landelijk Klachtenloket Kinderopvang en/ of de Geschillencommissie Kinderopvang.

Bijlage 1 Beleid VVE locaties

Peuterspeelgroepen De Hummelkoel in Norg, 't Drempeltje in Nieuw-Roden, de Tandem in Roden, het Spectrum in Peize, de Marke in Roden en het Valkhof in Roden zijn de VVE-locaties bij Kidscasa. De peutergroep van kinderdagverblijf Dinges in Roden en kinderdagverblijf Speel en Groei in Veenhuizen worden ook VVE locaties. VVE is een verzamelnaam voor methodes en programma's die vooral gericht zijn op de (taal-) ontwikkeling van kinderen. Binnen de gemeente Noordenveld wordt gebruik gemaakt van de methode Piramide.

Het doel is dat alle kinderen met een risico op achterstand in taal en/of ontwikkeling de mogelijkheid hebben om deel te nemen aan een VVE-programma. Om in aanmerking te komen voor een plaatsing in een VVE-groep (4 dagdelen per week) is een verwijzing van de jeugdverpleegkundige van de GGD nodig. Bij aanvang van de plaatsing in de VVE groep zal door de logopediste een onderzoek naar de woordenschat van het kind gehouden worden. In groep 1 van de basisschool wordt dit herhaald om het effect te meten.

Met de gemeente zijn afspraken gemaakt over de toeleiding en doorverwijzing gebeurt via de GGD. Dit staat beschreven in het document Toeleiding VVE en deze is ook opgenomen in de Zorgroute 0 - 4 jaar die door de gemeente Noordenveld is opgesteld.

Een doelgroepkind van voorschoolse educatie in de gemeente Noordenveld wordt aan de hand van onderstaande criteria gedefinieerd:

- Kinderen met een geconstateerde achterstand in (Nederlandse) spraak-taalontwikkeling;
- Kinderen met een verhoogd risico op achterstand in (Nederlandse) spraak-taalontwikkeling;
- Gewichtenregeling basisonderwijs (opleidingsniveau ouders).

Kinderen die voldoen aan één van de bovenstaande criteria komen in aanmerking voor een VVE plaats op de peuterspeelgroep of het kinderdagverblijf

1. Visie op voorschoolse educatie

Wij geloven dat alle kinderen gelijke kansen moeten krijgen in het leven. Daarvoor werken wij intensief samen met ouders en met onze netwerkpartners. Voor kinderen met een taalachterstand is een versterkt taalaanbod van groot belang. Hiervoor werken wij met de erkende VVE methode Piramide. Daarnaast werken we volgens het pedagogisch beleidsplan van Kidscasa Kinderopvang. Spelenderwijs verkennen kinderen hun mogelijkheden en kunnen zij zich ontplooiën, mede als goede basis voor het onderwijs.

1.1 Piramide

De gemeente Noordenveld heeft samen met de kinderopvangorganisaties in de gemeente gekozen voor Piramide nadat we meerdere VVE methodes hebben bekeken.

Piramide stimuleert kinderen in hun ontwikkeling door een combinatie van spelen, werken en leren. Kinderen die extra steun nodig hebben, krijgen speciale aandacht in de vorm van tutoring, taalstimulering en spel. Piramide is oorspronkelijk ontwikkeld voor kinderen van 2,5 tot 6 jaar, die de peuterspeelgroep en groep 1 en 2 van de basisschool bezoeken. Er is speciale aandacht voor kinderen die extra steun nodig hebben, zoals allochtone en autochtone kinderen in achterstandssituaties. Vervolgens is Piramide uitgebreid en verbreed tot een methode voor alle jonge kinderen van 0 tot 7 jaar in het kinderdagverblijf, de peuterspeelgroep en de basisschool. De complete educatieve methode blijft aandacht houden voor met name allochtone en autochtone kinderen in achterstandssituaties. Daarnaast bevat de Piramide-methode ook een uitbreiding op de bestaande thema's voor kinderen met een ontwikkelingsvoorsprong.

De opvoeder is en blijft dicht bij het kind en neemt tegelijkertijd afstand, zodat het kind zelfstandig kan worden. Deze paradox is de basis voor het Piramide-concept en past uitstekend bij de visie die Kidscasa heeft op kinderopvang.

Onze visie op opvoeding en ontwikkeling vormt de basis van de dagelijkse omgang met de kinderen en wordt gekenmerkt door de volgende aspecten:

- respect - we werken vanuit de basisgedachte dat ieder kind uniek is
- ieder kind is van nature een sociaal wezen en gericht op het ontdekken van de wereld om zich heen
- ieder kind heeft behoefte aan veiligheid, structuur, ritme en continuïteit

- ieder kind is gericht op zelfstandigheid en zelfredzaamheid

Kinderen kunnen zich ontwikkelen vanuit een veilige en vertrouwde omgeving. Alhoewel ieder kind algemene fasen doorloopt, doet ieder kind dit in zijn eigen tempo en op zijn eigen wijze. Door de kennis die de Pedagogisch professionals bezitten over de ontwikkeling van kinderen kunnen we de kinderen begeleiden in de fase waarin zij zich bevinden. We bieden kinderen hiervoor de ruimte en de mogelijkheden. We leren de kinderen om hun eigen keuzes te maken, kritisch na te denken en creatief oplossingen te bedenken. In groepsopvang leren kinderen rekening te houden met anderen, verschillen tussen elkaar te accepteren en voor zichzelf op te komen.

1.2 Kindvolgsysteem en handeling

Wij werken met het kindvolgsysteem: Doen, Praten en Bewegen is een compleet kindvolgsysteem. Pedagogisch professionals volgen en stimuleren de ontwikkeling van 0-4-jarigen, op het gebied van motoriek, spraak/taal en sociale competentie. De vragen in de observatielijsten gaan over concreet observeerbaar gedrag. Met de bijbehorende handelingssuggesties stimuleren wij het kind of de groep kinderen extra wanneer het bijvoorbeeld achterblijft in de ontwikkeling.

2. Ontwikkelingsstimulering op VVE locaties

Bij de peuterspeelgroep vinden wij het belangrijk dat een kind zich zo volledig mogelijk kan ontwikkelen. De inrichting van de ruimte en het aanbod van spelmaterialen en activiteiten zijn erop gericht de kinderen op een goede manier in hun ontwikkeling te stimuleren.

Activiteiten zijn aangepast op het ontwikkelingsniveau van het kind, maar bieden ook uitdaging. Bijvoorbeeld samen een puzzel maken wanneer deze alleen te moeilijk is.

De basis voor iedere ontwikkelingsfase is de emotionele veiligheid van een kind. Een kind zal pas een volgende stap in zijn/haar ontwikkeling zetten wanneer het zich vertrouwd genoeg voelt. Hierover is meer te lezen in het pedagogisch beleidsplan.

Hieronder wordt kort omschreven hoe de ontwikkeling van peuters wordt gestimuleerd, in het bijzonder op de gebieden taal, rekenen, motoriek en sociaal- emotionele ontwikkeling.

2.1 Motorische ontwikkeling

Om goed te kunnen functioneren is het van belang dat de motoriek van een kind zich goed kan ontwikkelen. Bij alles wat een kind doet heeft hij/zij zowel de grove als de fijne motoriek nodig. Bij de VVE locaties bieden wij verschillende activiteiten zoals wandelen, spelen met water en zand, kleien, puzzelen, verven, kleuren, zingen enzovoort. Onze ervaring is dat kinderen elkaar ook stimuleren tot nieuwe vaardigheden. Peuters hebben voldoende uitdaging nodig bij hun motorische ontwikkeling. Grof motorisch spel als rennen, klimmen, fietsen e.d. vindt vooral buiten plaats. Fijn motorisch spel is onderdeel van alle creatieve activiteiten als verven, prikken, plakken Maar ook puzzelen, bouwen e.d.

De peuters spelen bijna iedere dag even buiten om hun energie kwijt te kunnen en de grove motoriek te oefenen.

2.2 Cognitieve ontwikkeling

De ontwikkeling van de cognitieve kant van het kind zit ook verweven in het programma van de VVE locaties. Activiteiten die de cognitieve vaardigheden stimuleren, zijn onderdeel van het totale pakket van ons spelmaterialen en aanbod aan activiteiten.

Te denken valt aan:

- puzzels (beeldvorming en abstractie)
- gezelschapsspelletjes zoals memorie en lotto (spelinzicht en tactiek)
- de gesprekken aan tafel tijdens het eten of op andere momenten (geheugen, samenhang van gebeurtenissen).
- activiteiten volgens thema's als kleuren, de winkel, enz.

Veel van de activiteiten die met peuters gedaan worden, zijn gericht op de cognitieve ontwikkeling. Er is aandacht voor het leren van kleuren, begrippen, getallen, je eigen lichaam, geluiden en voor beginnende geletterdheid.

2.3 Taalontwikkeling

In de dagelijkse omgang met kinderen speelt taal een belangrijke rol. Medewerkers gebruiken taal bij alles wat je doet gedurende de dag en met kinderen van alle leeftijdsgroepen. Het proces van de taalontwikkeling begint bij heel jonge baby's en loopt door tot de volwassenheid. In dit onderdeel van het werkplan is dan ook geen onderscheid gemaakt in leeftijdsgroepen.

In het dagprogramma van de VVE locaties is voldoende ruimte om met taal bezig te zijn.

De passieve taalontwikkeling wordt gestimuleerd door:

- het benoemen en verwoorden van gevoelens en handelingen door de pedagogisch professional tijdens verzorgingsmomenten
- gebruik van 'normale' taal, vermijden van "baby-taal"
- (interactief)voorlezen uit een (prenten)boek
- kinderen kleine opdrachten te laten uitvoeren

De actieve taalontwikkeling wordt gestimuleerd door:

- (interactief) voorlezen
- met elkaar te praten over dingen die je kunt zien, kunt vasthouden of een gebeurtenis, leren kinderen hoe je taal kunt gebruiken in je communicatie met anderen
- luisteren naar de kinderen
- door zelf te vertellen leert het kind zich uitdrukken en gevoelens en gedachten onder woorden te brengen
- liedjes, versjes en bewegingsspelletjes dragen ook bij aan de actieve taalontwikkeling
- voor de wat oudere kinderen zijn raad- rijmspelletjes leuk en goed voor de taalontwikkeling

De Pedagogisch professionals spreken de kinderen in Algemeen Beschaafd Nederlands aan en op een rustige toon. Schreeuwen en gillen van kinderen zullen we zoveel mogelijk proberen om te buigen/veranderen in normaal spreekgedrag. Schelden, vloeken en gebruik van schuttingwoorden wordt niet getolereerd.

Ook algemene beleefdheidsvormen worden zoveel mogelijk gestimuleerd: "alsjeblieft/dankjewel" en "ik wil" en "ik moet" buigen wij om naar "mag ik". Zo ook bij: "héh/wat?" buigen we om naar: "wat zeg je". Wanneer een kind een woord nog niet goed uitspreekt, zullen de Pedagogisch professionals het kind niet verbeteren, maar een antwoord geven waarin het juiste woord of de correcte uitspraak is verwerkt.

Zo hoort een kind het juiste woord zonder dat het teveel op een fout gewezen wordt. Bijvoorbeeld: een kind zegt: 'ik ben gevalt' de pedagogisch professional zegt: 'och, ben je gevallen'. Op de VVE locaties zorgen we er zoveel mogelijk voor dat een kind de speen niet gebruikt op de peuterspeelgroep. Een speen kan een negatieve invloed hebben op de spraak- en taalontwikkeling van een kind.

2.4 Sociaal-emotionele ontwikkeling

Een vereiste voor een goede sociaal-emotionele ontwikkeling is dat het kind zich kan hechten aan volwassenen, zodat het zich veilig voelt. Naast het aanbieden van structuur, dagelijks vaste momenten voor eten en drinken werken de Pedagogisch professionals zoveel mogelijk op vaste dagdelen zodat kind en medewerker elkaar goed kennen. Door actief te luisteren, het verwoorden van gevoelens en behoeften, het geven van ik-boodschappen en overleggen bij conflicten communiceren de Pedagogisch professionals op een respectvolle manier met kinderen. Gewenst gedrag wordt op deze manier beloond en ongewenst gedrag kan worden bijgestuurd zonder dat er een machtsstrijd ontstaat.

Wij vinden het belangrijk dat kinderen en volwassenen op een respectvolle manier met elkaar omgaan, de Pedagogisch professionals hebben hierin een voorbeeldrol naar de kinderen. De kinderen leren aan de ene kant samen delen, elkaar helpen en verantwoordelijk zijn voor hun daden, maar er moet ook respect zijn voor elkaars bezittingen en elkaars speelplek.

Stimuleren van de sociaal-emotionele ontwikkeling zit ingebed in het programma van de VVE locaties door middel van vaste rituelen bij afscheid nemen, verschonen, eten en drinken e.d. en het doen van gezamenlijke activiteiten waarbij kinderen op hun beurt moeten wachten, maar ook in het samen spelen en ontdekken.

2.5 Rekenen

Jonge kinderen hebben een spontane en natuurlijke belangstelling voor de wereld om hen heen. Een wereld die hen uitnodigt te experimenteren, te bouwen, om te gaan met hoeveelheden, te vergelijken en te tellen: rekenen is overal. Wij bieden een rijke speelleeromgeving aan waarin kinderen ervaringen kunnen opdoen die zij nodig hebben om zich te ontwikkelen tot goede rekenaars. Wij ondersteunen en dagen hen hierbij uit, want niet alles gaat zonder meer vanzelf. Enkele voorbeelden:

- Bouwen (meten, begrippen als groot en klein)
- Tellen van bekers, bestek, enz.
- Noemen van leeftijden
- Elkaar meten, naast elkaar gaan staan, vergelijken
- Benoemen van kleuren en vormen
- Wedstrijdje op het plein met rennen en fietsen
- Klimmen en klauteren (begrippen als hoog, laag, erdoorheen)

3. Ontwikkeling en aanbod op VVE locaties

Hieronder wordt beschreven hoe de ontwikkeling van peuters wordt gevolgd en de wijze waarop het aanbod van voorschoolse educatie hierop wordt afgestemd. Op de VVE locaties wordt met de Piramide methode gewerkt en de VVE kinderen krijgen extra begeleiding in de vorm van tutoring. Tutoring is in eerste instantie preventief en gekoppeld aan de projecten. Hiervoor is in de projecten een tutorprogramma toegevoegd.

De tutor bereidt de activiteiten voor die de kinderen in de groep zullen uitvoeren. De kinderen die onvoldoende profiteren van deze preventieve tutoring krijgen aan het einde van de projectperiode extra ondersteuning. Deze preventieve aanpak is zeer effectief gebleken door verlenging en intensivering van leertijd enerzijds en door het bewerkstelligen van een positieve spiraal ("ik kan het wel") bij de tutorkinderen anderzijds. Om de tutoring preventief te laten zijn moet de tutor activiteiten uit de verschillende stappen van het project voorbereiden. Daarom stellen we als voorwaarde dat de tutor 3 keer in de week de tutorkinderen begeleid. In Noordenveld komen de VVE kinderen 4 keer in de week, dus de tijd is er ruimschoots.

De Piramide methode kent verschillende uitvoeringsvarianten. Op locaties waar veel kinderen met een taalachterstand voorkomen, zal de nadruk daarop gevestigd worden en waar sociaal-emotionele aandacht nodig is, wordt daarop gefocust. Uitgangspunten:

1. Een VVE peuter krijgt 3 maanden om te wennen op de peuterspeelgroep voordat er formuleren of spelwerkplannen voor verdere ondersteuning worden ingevuld. In deze drie maanden wordt de

- peuter goed geobserveerd en ondersteund in het wennen in een groep, in uitdaging om te spelen en de regels in de peuterspeelgroep te leren kennen.
2. Na 3 maanden wordt voor een VVE peuter een gericht plan- een speelwerkplan- opgesteld a.d.h.v. de observaties in de eerste drie maanden. Een eerste inschatting van wat het kind nodig heeft. Dat plan is voor 6 weken (of korter wanneer de doelen zijn bereikt, een volgend doel wordt dan beschreven)
 3. Na een half jaar wordt de Overdrachtslijst ingevuld.
 4. Elk half jaar daarna wordt de Overdrachtslijst voor VVE peuters ingevuld. Vanuit deze observaties worden plannen voor extra ondersteuning gemaakt. De extra ondersteuning wordt vastgelegd in het speelwerkplan.
 5. De laatste keer wanneer het kind naar de basisschool gaat wordt de Overdrachtslijst als middel voor de overdracht naar de basisschool gebruikt. De Overdrachtslijst als overgangslijst wordt conform de afspraken in de gemeente Noordenveld, voor alle peuters ingevuld. Alle VVE kinderen worden in een persoonlijk gesprek met de leerkracht op de nieuwe basisschool "warm" overgedragen.

N.B.: Het woord "speelwerkplan" heeft vaak nogal een lading, maar is bedoeld om ontwikkelingsgebieden waar initiatieven van de tutores/ Pedagogisch professionals nodig zijn, precies in kaart te brengen en daarop ondersteuning te geven. Dat kan soms "leren samenspelen" zijn, of een gerichte stimulans in taalontwikkeling (begrippen leren van het thema) boekjes lezen, woordenschat uitbreiden, aandacht voor motoriek, e.d.

Ideeën om peuters te ondersteunen bij de verschillende ontwikkelingsgebieden komen uit de deskundigheid en creativiteit van de Pedagogisch professionals en uit Piramide digitaal.

6. De tutoring:
 - gebeurt voor de groepsexploratie zodat het kind "al wat meer weet" en zich zekerder kan voelen wanneer het onderwerp in de kring (groepsexploratie) aan bod komt.
 - de pedagogisch professional van die ochtend leidt de groep, de tutor is tijdens de groepsexploratie in de buurt van de tutorkinderen in de kring ondersteunend aanwezig. De pedagogisch professional heeft de leiding en geeft uiteraard aandacht aan de tutorkinderen, daagt ze uit deel te nemen.
 - tutoring buiten de groepsexploratie kan overal plaatsvinden: buiten en binnen, incidenteel tijdens het spel en gericht in de tutorhoek.
 - hiervan wordt kort verslag gedaan door de tutor.
 - de inhoud van het tutorprogramma komt allereerst uit het projectboek en daarnaast "uit" de deskundigheid van de leidster, ideeën boeken, etc. Dit wordt opgeschreven in de projectplanning zodat het voor ieder toegankelijk is en tevens een leidraad voor het werken.
 - Als tutor wordt bekeken of de tutoractiviteiten uit het projectboek geschikt zijn voor het tutorkind en de ondersteuning die hij nodig heeft.
 - De tutorkinderen zijn verdeeld; iedere pedagogisch professional heeft zijn eigen mentor/ tutorkinderen waarvoor ook het speelwerkplan geschreven wordt.

4. Ouderbetrokkenheid op VVE locaties

Samenwerking met ouders vinden we erg belangrijk. We betrekken ouders bij het stimuleren van de ontwikkeling van hun kinderen op de onderstaande wijze. Door de kleinschaligheid van de VVE locaties zijn de contacten met ouders intensief en vaak in informele sfeer. Vanuit de professionaliteit van de organisatie, de locatie en het team is er een duidelijke structuur in de samenwerking met ouders.

De pedagogisch professional heeft een eerste intake gesprek met een nieuwe ouder en tijdens het brengen en halen is er contact met ouders over de dagelijkse dingen en bijzonderheden. Pedagogisch professionals hebben een signalerende functie als het gaat om signaleren van ontwikkelingsproblemen.

Rond de derde verjaardag van het kind worden de ouders uitgenodigd om de observaties en de ontwikkeling van hun kind te bespreken. Ouders kunnen bij zorgen over hun kind of de opvang ook altijd zelf het initiatief

nemen voor een gesprek met de pedagogisch professional. Voordat het kind 4 jaar is wordt door de pedagogisch professional een overdrachtslijst ingevuld. De ouder krijgt deze mee naar huis om rustig te lezen hoe het kind zich op de peuterspeelgroep heeft ontwikkeld. Mocht de lijst aanleiding geven om nog iets door te spreken met de pedagogisch professional dan kan de ouder haar uiteraard altijd benaderen. Wanneer de ouder akkoord gaat met het overdragen van de ingevulde gegevens naar de desbetreffende basisschool waar het kind naar toe gaat, wordt gevraagd een handtekening op de overdrachtslijst te zetten.

De ouders zijn vertegenwoordigd in de LOC (Locale Oudercommissie) en op de VVE locaties organiseren we ongeveer 1 keer per jaar een ouderavond. De inhoud van de avond is meestal informatief over de ontwikkelingen op de locatie eventueel gecombineerd met een thema.

Ouders worden door middel van een nieuwsbrief in Konnect op de hoogte gesteld van de actualiteiten van de organisatie.

Op de VVE locaties wordt voorafgaand aan ieder thema de ouderbrochure aan ouders verstrekt. In deze brochure staan veel tips voor ouders om ook thuis activiteiten aan te bieden aan hun peuters in hetzelfde thema en zo hun kinderen te helpen in het stimuleren van hun ontwikkeling.

Middels het ouderportaal van Konnect worden ouders dagelijks op de hoogte gehouden van de activiteiten op de peuterspeelgroep.

5. Ruimte en materiaal op VVE locaties

De ruimten zijn ingericht met meubilair en materiaal dat is afgestemd op peuters. Het uitgangspunt bij de inrichting van de VVE locaties is de behoefte van kinderen om te spelen en te ontdekken. Hierbij zijn de vier hoekstenen van Piramide belangrijk: nabijheid en afstand moeten in evenwicht zijn, met andere woorden de ruimte moet veilig en vertrouwd zijn (nabijheid) maar het kind moet ook uitgenodigd en uitgedaagd worden (afstand). Zo zijn er op elke groep verschillende hoeken, waarin kinderen kunnen spelen met uitdagend materiaal. Verder is er ontwikkelingsmateriaal geschikt voor allerlei verschillende leeftijden. Initiatief van het kind en de pedagogisch professional zijn in evenwicht. De ruimte geeft de mogelijkheid voor activiteiten met een groepje kinderen of met een individueel kind (initiatief pedagogisch professional). Ook geeft de ruimte het kind de mogelijkheid om zelfstandig te kunnen spelen en opruimen (initiatief kind). Een voorbeeld hiervan is dat er bakken zijn met plaatjes van het speelgoed erop, zodat kinderen weten waar ze iets moeten opruimen of kunnen pakken.

Uitgangspunten materialen:

- De spelmaterialen zijn afgestemd op de leeftijd & ontwikkelingsfase van kinderen.
- Alle groepsruimtes zijn afgestemd op de groepen kinderen die daar gebruik van maken. Ook de buitenruimten geven extra mogelijkheden in het spel. Vooral de grove motoriek, het samenspel maar ook de ontspanning en het samen genieten van de wind, warmte, sneeuw, gras geeft extra plezier en energie. Het streven is om dagelijks naar buiten te gaan met de kinderen.
- In alle binnenruimtes zijn speelhoeken met verschillende materialen. Kinderen kunnen kiezen waar hun voorkeur naar uitgaat en wat aansluit bij hun interesse. We stimuleren hen ook om nieuwe dingen te proberen.
- De inrichting van ruimtes geeft kinderen de mogelijkheid om even alleen te zijn of met enkele kinderen te spelen of juist met de hele groep een activiteit te doen. Er is een open ruimte waar ze zich vrij kunnen bewegen en op een verantwoorde manier (met toezicht en afspraken) kunnen ze van andere ruimtes gebruik maken.
- Kinderen ontdekken materialen op hun eigen manier en in hun eigen tempo. De Pedagogisch professionals geven kinderen hier de ruimte in.
- We leren kinderen spelenderwijs om de spelmaterialen op de juiste manier te gebruiken. Met blokken gooien we niet en slaan we niet op het hoofd van een ander kind. Tafels zijn om aan te eten en te knutselen, niet om op te staan.

6. Aansluiting en overgang VVE locaties

Een nieuwe VVE peuter krijgt 3 maanden om te wennen op de peuterspeelgroep voordat er formulieren of speelwerkplannen voor verdere ondersteuning worden ingevuld. In deze drie maanden wordt de peuter goed geobserveerd en ondersteund in het wennen in een groep, in uitdaging om te spelen en de regels in de peuterspeelgroep te leren kennen.

De laatste keer wanneer het kind naar de basisschool gaat wordt de Overdrachtslijst als middel voor de overdracht naar de basisschool gebruikt. De Overdrachtslijst als overgangslijst wordt conform de afspraken in de gemeente Noordenveld, voor alle peuters ingevuld. Alle VVE kinderen worden in een persoonlijk gesprek met de leerkracht op de nieuwe basisschool “warm” overgedragen.

7. Continue proces

Deze bijlage wordt jaarlijks geëvalueerd en bijgesteld indien nodig.

8. VVE plus groep, algemene beschrijving nieuwe vorm

De peuters met een VVE+ indicatie maken deel uit van gemengde groepen van maximaal 16 peuters. De groep bestaat uit 2 á 3 peuters met een VVE+ indicatie, 4 á 5 kinderen met een VVE basis indicatie en 8 reguliere peuters. De locaties voor deze vorm van opvang zijn het Valkhof en 't Drempeltje.

VVE+ aanbod

De groep wordt ondersteund door 3 pedagogisch professionals, waarvan 1 pedagogisch professional verantwoordelijk is voor het VVE+ aanbod. In dit stuk wordt deze pedagogisch professional speciale kinderopvang ook wel afgekort met PMSK. Deze PMSK stemt nauw af met de collega's over het groepsaanbod en het VVE specifieke aanbod. De groep peuters wordt op meerdere momenten gesplitst waardoor er voldoende aandacht is voor alle kinderen. Het algemene VVE aanbod kan aangeboden worden in 2 groepen van 8 kinderen. Hierbij wordt gekeken naar de best mogelijke samenstelling voor het aanbod op dat moment. De peuters met een VVE+ indicatie krijgen extra aandacht van de PMSK. Dit is in de vorm van tutoring individueel of in een hele kleine groep, maar ook door middel van spelbegeleiding en spelverrijking in de grote(re) groep binnen en buiten. Voor beide locaties is er ruimte aanwezig om in een rustige omgeving tutoractiviteiten te doen. Deze ruimte hoeft niet groot te zijn, maar belangrijk is dat kinderen zich kunnen focussen op de aangeboden activiteiten zonder afgeleid te worden door het spel van de overige peuters.

Beoogde effecten

Peuters met een VVE+ indicatie krijgen extra ondersteuning op maat en blijven tegelijkertijd deel uitmaken van een heterogene groep. Door de diversiteit in de groep kunnen kinderen elkaar versterken, ondersteunen en uitdagen. Het gat tussen de groepsgrootte van 16 kinderen en de aantallen binnen de kleutergroep van het basisonderwijs is kleiner, dit zou helpend kunnen zijn bij de overgang van de VVE groep naar de basisschool. Door de derde pedagogisch professional op de groep die gericht bezig is met het VVE+ aanbod zijn er meer mogelijkheden die een positief effect zullen hebben op de peuters met VVE+ indicatie. Bovendien zal het accepteren van een VVE+ aanbod naar verwachting makkelijker zijn voor ouders als hun kind onderdeel blijft uitmaken van een gemengde groep.

8.1 Aanmeldprocedure

Criteria voor aanmelding

Aanmeldcriteria:

- Er zijn zorgen t.a.v. de (taal)ontwikkeling;
- In de reguliere groep komt de peuter onvoldoende tot ontwikkeling;

Belangrijke voorwaarden:

- De peuter is in staat deel te nemen aan groepsactiviteiten (maximaal 16 peuters);
- Kinderen waarbij gedragsproblemen voorliggend zijn en waarvan verwacht wordt dat intensieve zorg en ondersteuning nodig is, passen niet in het VVE+ aanbod van Kidscasa;
- Hetzelfde geldt voor kinderen waarbij sprake is van problematiek die past bij het aanbod van audiologisch centra.

Afgeven VVE+ indicatie

Voor het afgeven van een VVE+ indicatie zijn er twee mogelijkheden:

- De jeugdverpleegkundige of jeugdarts geeft een VVE+ indicatie af. Deze indicatie wordt verstuurd naar de afdeling planning van Kidscasa en de VE-coach wordt hierover geïnformeerd telefonisch of per mail.
- De VE-coach geeft een VVE+ indicatie af. Dit gaat om peuters die al bekend zijn bij Kidscasa. De VE-coach stelt de afdeling planning op de hoogte en informeert de betrokken jeugdverpleegkundige telefonisch of per mail.

Aanmeldroute

Intern (een kind dat al is ingeschreven bij Kidscasa Kinderopvang):

- De ouders/verzorgers worden mondeling geïnformeerd over observatie(s) door een van de VE-coaches.
- De uitkomst van de observatie wordt door de pedagogisch professional met ondersteuning van de VE-coach besproken met ouders/verzorgers.
- Er vindt een startgesprek plaats met ouders/verzorgers. In dit startgesprek maken ouders kennis met de pedagogisch professional speciale kinderopvang. Er worden afspraken gemaakt t.a.v. samenwerking met ouders en externe betrokken partijen.
- Er wordt uitleg gegeven over de VVE+ indicatie en het aanmeldformulier wordt met ouders ingevuld en ondertekend.
- Afdeling planning en de jeugdverpleegkundige worden geïnformeerd door de VE-coach.

Extern (een kind dat nog niet bekend is bij Kidscasa):

- De ouders/verzorgers worden op de hoogte gesteld van het VVE+ aanbod door de jeugdverpleegkundige of jeugdarts van de GGD.
- Het aanmeldformulier wordt door de jeugdverpleegkundige met ouders/verzorgers ingevuld en ondertekend.
- Het aanmeldformulier wordt naar de afdeling planning van Kidscasa verstuurd en de VE-coach wordt op de hoogte gesteld van de aanmelding.
- Er vindt een startgesprek plaats met verwijzer, ouders/verzorgers, VE-coach/clustermanager en PMSK. In dit startgesprek maken ouders kennis met de pedagogisch professional speciale kinderopvang (PMSK) en vindt er een open overdracht plaats door de verwijzer in aanwezigheid van ouders/verzorgers. Het is van belang dat bij aanvang van het traject alle betrokkenen hetzelfde uitgangspunt hebben. Er worden tijdens het startgesprek afspraken gemaakt t.a.v. samenwerking met ouders en externe betrokken partijen.

8.2 Instroomfase

Gegevens verzamelen

Tijdens de instroomfase verzamelt een van de pedagogisch professionals speciale kinderopvang alle informatie die nodig is om een compleet beeld te krijgen van de ontwikkeling en ondersteuningsbehoefte van de peuter. Zij plant een startgesprek en bespreekt met ouders/verzorgers hoe zij (de ontwikkeling van) hun peuter zien, wat zij denken dat hun peuter nodig heeft (wat werkt wel, wat werkt niet). Er kan eventueel een gesprekspapier opgesteld worden (al dan niet met ondersteuning van de VE-coach) en het is van belang dat ouders/verzorgers tekenen voor toestemming om informatie bij derden te verzamelen over de ontwikkeling van hun kind. De PMSK vraagt informatie op bij de huidige (VVE-)locatie van de peuter (Kindvolgsysteem,

warme overdracht). In deze fase wordt ook informatie verzameld bij overige betrokken partijen (als die er zijn), zoals bijvoorbeeld logopedie.

Ondersteuningsdoelen bepalen

Het speelwerkplan voor de peuter wordt door de PMSK ingevuld aan de hand van de verzamelde informatie en de doelen voor de eerste periode worden bepaald. Er wordt een kijkmoment gepland op locatie (als deze nog niet bekend is) zodat ouders/verzorgers en de peuter de locatie kan zien en het speelwerkplan wordt met ouders besproken.

De rol van de VE-coach is belangrijk in deze fase. Het is van belang dat er een duidelijk uitgangspunt is en dat alle betrokken partijen voldoende geïnformeerd zijn. De VE-coach kan hierbij ondersteunen.

Plaatsingsmedewerkers informeren

In deze fase informeert de VE-coach van de VVE-groep van herkomst de plaatsingsmedewerkers en clustermanager over de gang van zaken. Het eventueel vrijhouden van de huidige plek voor de duur van drie maanden (tijdens de observatiefase) behoort tot de mogelijkheden. Hierover worden individuele afspraken gemaakt.

8.3 Observatiefase

De eerste observatiefase heeft een duur van drie maanden. Het is wenselijk dat tijdens deze drie maanden een kindplaats vrijgehouden wordt op de groep van herkomst, tenzij terugplaatsing definitief niet aan de orde is.

Observeren

Het speelwerkplan treedt in werking. In deze fase wordt er veel geobserveerd en het speelwerkplan wordt waar nodig bijgesteld. De pedagogisch professionals speciale kinderopvang observeren de peuters tijdens het vrij spelen, groepsactiviteiten en tijdens één op één momenten. De VE-coach kijkt op afgesproken momenten mee en de expertise van de gedragswetenschapper van De Toegang wordt waar nodig ingezet. Na zes – acht weken wordt er een huisbezoek gepland. De PMSK bezoekt de peuter in de thuissituatie. Kinderen kunnen thuis ander gedrag laten zien dan op de groep tijdens het huisbezoek kan dit duidelijk worden. Het is belangrijk dat er toegewerkt wordt naar een volledig beeld van de peuter zodat ouders/verzorgers tijdens het eerste evaluatiemoment, meer informatie kunnen ontvangen over het vervolg.

Ouderbetrokkenheid

Bij de start van elk thema worden ouders uitgenodigd om een activiteit bij te wonen op de groep. Dit kan een kort moment aan het begin van de dag zijn. De activiteit is eenvoudig en goed uit te voeren in de thuissituatie. Ouders worden gestimuleerd deze activiteit gedurende de periode dat er gewerkt wordt aan het thema, thuis met hun kind uit te voeren. Het boekje dat centraal staat in deze periode wordt als leenboekje (in samenwerking met de bibliotheek) meegegeven aan ouders om thuis samen te lezen (of waar de Nederlandse taal lastig is worden de plaatjes besproken in de thuistaal). Ouders ontvangen een (YouTube) link van de liedjes die gezongen worden. Op deze manier krijgen de VVE-pluspeuters zowel op de groep als thuis dezelfde woorden (en vaardigheden bij activiteiten) aangeboden waardoor het leerrendement groter wordt.

Evaluatiegesprek

Aan het einde van de observatiefase is een evaluatiegesprek ingepland met ouders/verzorgers en mogelijk andere betrokken partijen waar dat wenselijk is. In dit gesprek informeren de pedagogisch professionals ouders/verzorgers over de observatiefase: wat is er gezien op de groep? Hoe verliep de ontwikkeling tijdens deze eerste fase? Ouders/verzorgers informeren de pedagogisch professionals over het verloop thuis. Wat zien zij bij hun kind sinds hun peuter de VVE-plusgroep bezoekt? Hoe hebben zij het doen van de thuisactiviteiten ervaren? Tot slot wordt het vervolg van de plaatsing met ouders besproken. Er zijn verschillende uitkomsten mogelijk:

- Het kind heeft grote ontwikkelingsprongen gemaakt en de verwachting is dat de peuter zich met een basis VVE-indicatie verder kan ontwikkelen. Afbouw van het VVE+ aanbod wordt in gang gezet.
- De observatiefase was te kort om een duidelijk beeld te krijgen van de ondersteuningsbehoefte van de peuter. De observatiefase wordt verlengd, eventueel wordt extra expertise ingezet om een duidelijker beeld te vormen van de peuter en zijn/haar ondersteuningsbehoefte.
- Het kind gaat vooruit, heeft baat bij de extra aandacht van de PMSK. De plaatsing blijft van kracht. Doelen worden bijgesteld, aangepast aan de hand van de observaties.

- De peuter heeft meer ondersteuning nodig dan met een VVE+ indicatie geboden kan worden. Er wordt in samenwerking en overleg met de gedragswetenschapper van De Toegang en ouders/verzorgers gezocht naar een passende plaats. Warme overdracht vindt plaats.

De afspraken worden vastgelegd en er wordt een nieuw evaluatiemoment (standaard over drie maanden, waar nodig eerder) ingepland.

Plaatsingsmedewerkers informeren

In deze fase informeert de VE-coach van de VVE-plusgroep de plaatsingsmedewerkers over het al dan niet vrijgeven van de plaats op de groep van herkomst. Enkel in het geval van terugplaatsing wordt de plaats op de groep van herkomst vrijgehouden (er komt een plaats vrij in de VVE-plusgroep). Overige kindplaatsen komen vrij na de observatiefase.

8.4 Vervolgfase

Speelwerkplan

Het speelwerkplan wordt bijgesteld aan de hand van de observaties en afspraken die tijdens de observatiefase gemaakt zijn. Observeren blijft ook in deze fase van belang! Bij het VVE+ aanbod staat nog meer dan bij een basis VVE aanbod, ondersteuning op maat centraal. Maatwerk vraagt om voortdurend reflecteren, zitten we nog op de juiste weg? Hoe kunnen we de samenwerking met ouders intensiveren? Enz. De VE-coach kan hierbij ondersteuning bieden.

Evaluatiemomenten

Elke drie maanden vindt er een evaluatiemoment plaats zoals beschreven bij de observatiefase.

Ouderbetrokkenheid

Ouders worden zoals betrokken zoals beschreven bij de observatiefase. Ouderbetrokkenheid kan op maat worden geïntensiveerd of aangepast worden aan de hand van de doelen (inzoomen op een bepaald ontwikkelgebied).

8.5 Uitstroomfase

Peuters kunnen op verschillende momenten uitstromen:

- Na de observatiefase blijkt dat een peuter terug kan naar een basis VVE-indicatie. Er worden afspraken gemaakt over het afbouwen van het VVE+ aanbod met ouders/verzorgers, PMSK en overige pedagogisch professionals. De VE-coach kan hierbij ondersteunen. Plaatsingsmedewerkers worden op de hoogte gesteld.
- Op een ander moment in het traject als intensievere zorg en/of ondersteuning nodig blijkt. De peuter stroomt dan uit naar een vervolgplaats waar deze extra ondersteuning geboden wordt. Er worden afspraken gemaakt over de uitstroom met ouders/verzorgers, PMSK, overige PM'ers en medewerkers van de vervolgplaats. Overdrachtslijsten worden ingevuld en er vindt een warme overdracht plaats. De VE-coach kan hierbij ondersteunen. Plaatsingsmedewerkers worden op de hoogte gesteld.
- De peuter wordt 4 jaar en gaat naar de (speciale) basisschool. Er vindt een eindevaluatie/eindgesprek plaats met ouders/verzorgers. De overdrachtslijsten worden ingevuld en er is een warme overdracht richting de school.
- Het is wenselijk dat er bijvoorbeeld twee keer per jaar uitwisseling plaatsvindt met (een) andere organisatie(s) die ook VVE-plusaanbod heeft. Frequentie en vorm kan in overleg gekozen worden.
- De VE-coaches onderhouden contact met partijen vanuit het onderwijs en bijvoorbeeld De Toegang.

8.6 Pedagogisch professionals en ondersteuning

De pedagogisch professionals beschikken over een diploma op minimaal MBO-4 niveau en drie jaar werkervaring. En tenminste één van de pedagogisch professionals op de VVE plusgroep heeft een HBO-diploma. De medewerkers worden aangestuurd door de clustermanager van de locatie, die opereert onder leiding van de directie. De pedagogisch professionals worden inhoudelijk ondersteund door de VVE coach.

Team Toegang

Op de VVE plusgroep wordt samengewerkt met de gedragsdeskundige van Team Toegang. De gedragsdeskundige houdt ieder kwartaal een kindoverleg met de pedagogisch professionals en de VVE coach

en hierin wordt ieder kind besproken. Op verzoek kan de jeugdverpleegkundige van de GGD hier bij aansluiten. De gedragsdeskundige geeft handelingsadvies aan de pedagogisch professionals. Zowel de gedragsdeskundige als de VVE coach kunnen eveneens observaties op de groep verrichten en aan de hand hiervan advies geven aan de pedagogisch professionals (coaching on the job). Ouders worden direct bij de intake op de hoogte gesteld van en jaarlijks om toestemming gevraagd over informatie-uitwisseling met Team Toegang.

Het kan voorkomen dat vanuit het kindoverleg naar voren komt dat verdere diagnostiek nodig is. In overleg met ouders zorgt Team Toegang dan verder voor de juiste beschikking voor diagnostiek en de uitvoering hiervan (evt. door derden). Dit kan bijvoorbeeld bestaan uit een intelligentieonderzoek en screening voor ADHD en ASS en is, omdat het gaat om jonge kinderen, in de meeste gevallen voldoende. In sommige gevallen is extra expertise van bijvoorbeeld een kinderarts nodig.

Bijlage 2 Beleid inzet pedagogisch beleidsmedewerker/ pedagogisch coach 2026

Pedagogisch beleidsmedewerkers

De pedagogisch beleidsmedewerkers dragen bij aan de ontwikkeling en voorbereiding van het totale strategische beleid, signaleert ontwikkelingen met betrekking tot kinderopvang en maatschappij en vertaalt deze naar mogelijkheden voor nieuwe dienstverlening en het pedagogisch beleid. De pedagogisch beleidsmedewerkers vertalen het strategische beleid van Kidscasa Kinderopvang naar specifieke doelstellingen voor de organisatie en voeren deze uit.

Zij scheppen randvoorwaarden voor de werkkuitvoering, waaronder het inkopen van materiële voorzieningen / middelen en rapporteren periodiek over de voortgang van de bedrijfsvoering. Zij onderhouden interne en externe werkcontacten en maken afspraken tussen Kidscasa Kinderopvang en betrokken instanties zoals gemeenten, CJG, GGD, jeugd, jeugdzorg, onderwijsorganisaties en andere verwante organisaties in de kinderopvang.

Daarnaast zijn de pedagogisch beleidsmedewerkers verantwoordelijk voor het bewaken en invoeren van pedagogische beleidsvoornemens, zodat iedere medewerker werkt volgens dezelfde pedagogische visie.

Pedagogisch coaches

De pedagogisch coaches zorgen voor het verbeteren van de pedagogische kwaliteit en professionele ontwikkeling van de pedagogisch professionals. Iedere pedagogisch professional ontvangt jaarlijks coaching, ook onze pedagogisch professionals met tijdelijk contract en/of flexibele inzet.

De pedagogisch coaches zijn bij Kidscasa Kinderopvang standaard meewerkend op de groep onder de noemer coaching on the job, dit betreft wel boven formatie BKR zodat er voldoende tijd en ruimte is voor de coaching. Coaching on the job houdt in dat de pedagogisch coach observeert/meedraait en voordoet, op aanvraag meekijkt op de groep en tevens ook vaststelt of het pedagogisch beleid wordt uitgevoerd. De ervaring leert dat deze manier van coachen door de pedagogisch professionals en de pedagogisch coaches als prettig en leerzaam wordt ervaren. Hierdoor wordt de drempel steeds lager. Wel is het belangrijk om na de coaching on the job een individuele vervolgspraak in te plannen om zo de bevindingen en ervaringen rustig te kunnen bespreken.

Deze wijze van coaching geeft een beter beeld van de betreffende coachvraag van de pedagogisch professional. De pedagogisch coach kan zo gericht en direct handvatten en maatwerk bieden. Voorwaarde is wel dat er vanuit vertrouwen, veiligheid en openheid wordt gecoacht. Iedere pedagogisch professional ontvangt dus jaarlijks coaching, ook tijdelijke en flexibele medewerkers. Deze bevindingen vormen weer de basis voor een teamverbingsbijeenkomst of een individueel coaching gesprek.

De pedagogisch coaches introduceren zichzelf via Konnect aan het begin van het jaar bij de locaties waaraan zij zijn gekoppeld met een introductiebrief, inclusief foto en informatie over de bereikbaarheid.

Per kwartaal verzorgen de pedagogisch coaches input voor de personeelsinfo door het schrijven van een terugkerend educatief stukje gerelateerd aan het pedagogisch coachen.

De pedagogisch coaches zorgen voor een goede samenwerking met de leidinggevenden. Zij hebben periodiek overleg de locaties waar zij verantwoordelijk voor zijn en stemmen hun handelwijze gezamenlijk af. Het jaar 2026 wordt gestart met een gezamenlijke kick-off om goede afspraken te maken per cluster voor de pedagogische coaching in het nieuwe jaar. De pedagogisch coaches zullen dit jaar ook aansluiten bij kind besprekingen die de teams hebben.

De pedagogisch coaches hebben minimaal vier keer per jaar en maximaal 12 keer per jaar intervisie met elkaar. De pedagogisch coaches organiseren tevens workshops voor en /of met pedagogisch professionals.

Verdeling van de uren over de locaties

Bij Kidscasa Kinderopvang hebben we op jaarbasis 2530 uren effectieve inzet beschikbaar voor pedagogische beleidsontwikkeling en 3105 + op aanvraag extra uren beschikbaar voor coaching van onze pedagogisch professionals.

In 2026 worden deze uren als volgt over de verschillende locaties verdeeld:

Vlieger KDV 100 uur voor pedagogische beleidsontwikkeling en 150 uur voor coaching
 Vlieger BSO 50 uur voor pedagogische beleidsontwikkeling en 40 uur voor coaching
 Dinges KDV 80 uur voor pedagogische beleidsontwikkeling en 60 uur voor coaching
 Boemerang PSG 10 uur voor pedagogische beleidsontwikkeling en 10 uur voor coaching
 Boemerang BSO 30 uur voor pedagogische beleidsontwikkeling en 20 uur voor coaching
 Hoeksteen BSO 50 uur voor pedagogische beleidsontwikkeling en 60 uur voor coaching
 Valkhof BSO 50 uur voor pedagogische beleidsontwikkeling en 40 uur voor coaching
 Valkhof KDV/PSG 150 uur voor pedagogische beleidsontwikkeling en 100 uur voor coaching
 Poolster BSO 50 uur voor pedagogische beleidsontwikkeling en 80 uur voor coaching
 De Poolster Sport & Spel 50 uur voor pedagogische beleidsontwikkeling en 80 uur voor coaching
 't Drempeltje PSG 80 uur voor pedagogische beleidsontwikkeling en 100 uur voor coaching
 De Tandem PSG 80 uur voor pedagogische beleidsontwikkeling en 100 uur voor coaching
 De Tandem BSO 60 uur voor pedagogische beleidsontwikkeling en 80 uur voor coaching
 De Tamboerijn KDV 80 uur voor pedagogische beleidsontwikkeling en 50 uur voor coaching
 De Tamboerijn BSO 50 uur voor pedagogische beleidsontwikkeling en 20 uur voor coaching
 De Zeijerhoogte BSO 50 uur voor pedagogische beleidsontwikkeling en 20 uur voor coaching
 De Triangel KDV 80 uur voor pedagogische beleidsontwikkeling en 40 uur voor coaching
 De Triangel BSO 80 uur voor pedagogische beleidsontwikkeling en 40 uur voor coaching
 De Hummelkoel KDV 80 uur voor pedagogische beleidsontwikkeling en 100 uur voor coaching
 De Vuurtoren KDV 40 uur voor pedagogische beleidsontwikkeling en 40 uur voor coaching
 De Vuurtoren BSO 40 uur voor pedagogische beleidsontwikkeling en 40 uur voor coaching
 De Paadwizer KDV 60 uur voor pedagogische beleidsontwikkeling en 80 uur voor coaching
 De Paadwizer BSO 90 uur voor pedagogische beleidsontwikkeling en 80 uur voor coaching
 De Boomhut BSO 40 uur voor pedagogische beleidsontwikkeling en 40 uur voor coaching
 Speel & Groei KDV/ PSG 80 uur voor pedagogische beleidsontwikkeling en 40 uur voor coaching
 Speel & Sport BSO 80 uur voor pedagogische beleidsontwikkeling en 40 uur voor coaching
 De Kameleon KDV/ PSG 140 uur voor pedagogische beleidsontwikkeling en 180 uur voor coaching
 De Eskampen BSO 60 uur voor pedagogische beleidsontwikkeling en 60 uur voor coaching
 't Spectrum PSG 80 uur voor pedagogische beleidsontwikkeling en 40 voor coaching
 't Spectrum BSO 60 voor pedagogische beleidsontwikkeling en 40 voor coaching
 Hop en Chill BSO Peize 80 uur voor pedagogische beleidsontwikkeling en 40 uur voor coaching
 't Beukenootje KDV/ PSG 60 uur voor pedagogische beleidsontwikkeling en 40 uur voor coaching
 't Beukenootje BSO 40 uur voor beleidsontwikkeling en 40 uur voor coaching
 De Beuk BSO 50 uur voor pedagogische beleidsontwikkeling en 80 uur voor coaching
 De Grote Beer KDV 60 voor pedagogische beleidsontwikkeling en 100 uur coaching
 De Grote Beer BSO 50 uur voor pedagogische beleidsontwikkeling en 100 uur coaching
 De Marke PSG 80 uur voor pedagogische beleidsontwikkeling en 30 voor coaching
 De Marke BSO 80 uur voor pedagogische beleidsontwikkeling en 60 voor coaching
 De Rank PSG 50 uur voor pedagogische beleidsontwikkeling en 40 voor coaching
 De Rank BSO 40 uur voor pedagogische beleidsontwikkeling en 40 voor coaching
 De Elsakker BSO 40 uur voor pedagogische beleidsontwikkeling en 40 voor coaching
 De Flint BSO 40 uur voor pedagogische beleidsontwikkeling en 40 voor coaching
 De Flint PSG 40 uur voor pedagogische beleidsontwikkeling en 40 voor coaching
 Kids & Co KDV (franchise) 40 uur voor pedagogische beleidsontwikkeling en 40 voor coaching

Naast deze verdeling per locatie zijn extra uren op aanvraag in te vullen voor de pedagogisch coaches. Bij de afwegingen over de verdeling van de uren over de verschillende locaties hebben we besloten relatief meer uren te besteden aan locaties die in verhouding tot andere locaties veel groter zijn of aan de locaties waar VVE wordt geboden naast de VVE coaching. Bij de bepaling van het aantal coaching uren per locatie

hebben we met name rekening gehouden met de vak volwassenheid van medewerkers en teams. Daar waar het aan de orde is, is ook meegewogen of er op een bepaalde locatie een specifieke individuele coaching behoefte is. Bij de verdeling van de coaching uren zorgen we er sowieso voor dat elke pedagogisch professional een vorm van coaching ontvangt.

Pedagogisch coachplan

Meer informatie over de inhoud en de jaarkalender van het pedagogisch coachen is terug te vinden in het pedagogisch coachplan 2026.

Kidscasa Kinderopvang calamiteitenrooster

Servicebureau	Groene Zoom 6-8 9301 SJ Roden	Tel: 050-5020244
----------------------	----------------------------------	-------------------------

Calamiteiten tijdens openingstijden

1. Eerst contact opnemen met je clustermanager en/ of teammanager
2. Dan in kantoor tijden het Servicebureau bellen : 050 – 5020244
3. Buiten kantoor tijden óf bij geen gehoor Servicebureau:

Maandag		Karen van Keulen
Dinsdag		Annette van Luijk
Woensdag		Anke Bokma
Donderdag		Anita Niklaas
Vrijdag		Astrid Cazemier

Algemene nummers

Alarmnummer Unive verzekeringen	0900-0285
Spoed (Brandweer, Politie, Ambulance)	112
Politie, geen spoed	0900 – 8844
Meldpunt Leefomgeving gem. Noordenveld	0900 - 2505050

Bij spoed

Leonie Schuiten Directeur	
Martijn Oosterheert Directeur	

Calamiteitennummer buiten openingstijden

050-5039030

Buiten onze reguliere openingstijden wordt dit nummer beantwoord door een lid van het managementteam.